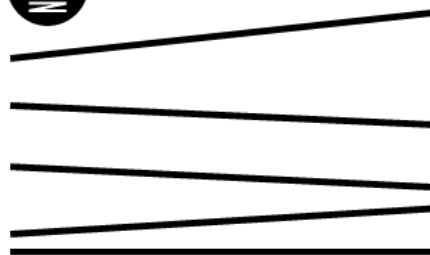

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Munch, A.

Titel | Title:

Den Eensomme : en Sjælehistorie.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Christiania : Johan Dahl, 1846

Fysiske størrelse | Physical extent:

101 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

A. MUNCH

Den. Censomme.

Chr. 1846.

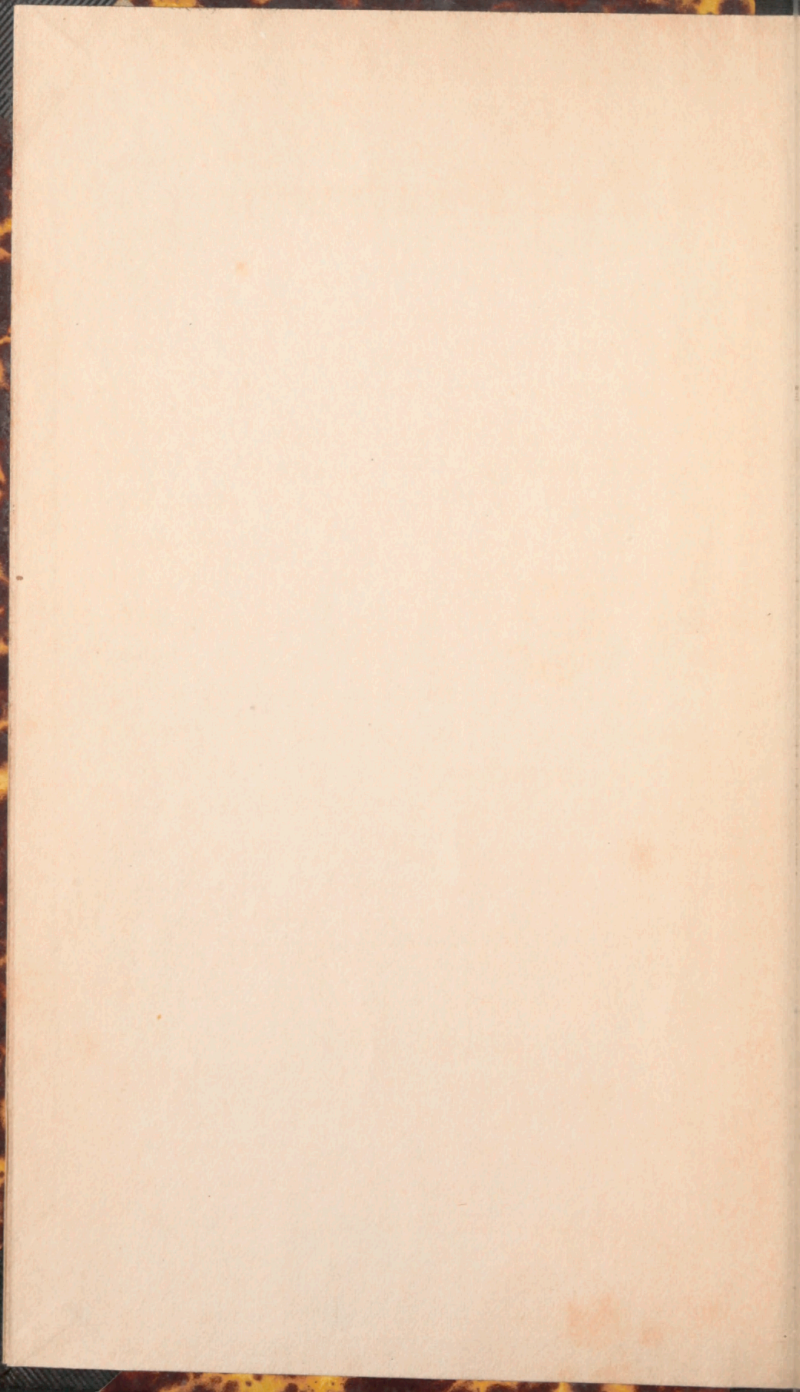
57.-221.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130019428460

Den Gensomme.

En Sjælehistorie

af

A. Munch.

Christiania.

Johan Dahl.

1846.

Jeg havde i de sidste Dage af min lærde Skolegang en Kammerat, hvis Venskab, om man kan kalde hans halve Tilnærmelse saa, Ingen faldt paa at gjøre mig stridigt. Det var et blegt, spædlemmet ungt Menneske, med ikke behagelige Ansigtstræk, med keitede og timide Manerer, af en mistænksom og i sig selv indesluttet Charakter, en af disse fremmede, men desværre ikke saa sjældne Naturer, som ikke kunne finde sig tilrette i den Sphære, hvori Skjæbnen har sat dem, og som ved den første Contact med den practiske Udenverden trække sit Væsens altid omføindtlige Hølehorn tilbage i Sjælens Jnderste. Alt længe havde jeg seet ham gaae forladt og eensom omkring blandt vor glade Ungdomsskare; han nærmede sig til Ingen, og Ingen til ham. Det var som om en isolerende Atmosphære omgav ham; der fandtes ikke Noget, som delte hans Studier, hans Sorger, eller hans Glæder, om han kjendte til slige. Man kaldte ham paa Skolen med Tilnavnet „Gremiten“, og i Sandhed et Navn kunde ikke være mere betegnende; hans Tilværelse havde hidtil været og skulde desværre altid blive et Gremitliv, selv om han befandt sig i den tykkeste Menneskemængde. Hans Barndom havde været eensom og glædeløs; hans Forældre vare døde tidligt, og efterlode ham Intet; kolde Slægtninge toge sig da uvilligt af ham, gave ham Naadensbrødet, og forskaffede ham en Gratistplads paa Stedets lærde Skole, som han snarest muligt havde at gennemgaae forat

faae Studentexamen og da befrie sine utaalmødige Ernærere for deres nødtvungne Byrde. Det er vel vist at disse trængsel udvortes Kaar havde havt megen Deel i Dannelsen af hans indesluttede og mistroiske Charakter, men det er ligesaa vist at dette ikke var den eneste Aarsag dertil, og at han fra Gudselen af bar denne Mimosanatur i sig, der ved den mindste Berørelse lukker sine Hjerteblade krampagtigt sammen, og vil ikke aabne sine Dine hverken for det Gode eller for det Onde i Omgivelsernes fredsende Værd. Det er høist sandsynligt at han endog under heldigere ydre Omstændigheder havde bevaret sin Jsole-ringstendents, kun at den da maaskee havde udviklet sig mindre bitter og mindre uigjennemtrængelig. Man skulde maaskee troe, at han i dette eensomme Skolesliv, uden Kammerater og uden sædvanlige Ungdomsadspredelser, maatte have kastet sig desmeret paa Gliden og søgt Erstatning i glimrende Examenresultater; men den, som nogeninde har lagt Mærke til ham lignende Individuer, og de ere ikke saa sjældne, vil finde det let forklareligt, at „Gremiten“ trods umiskjendelig gode Anlæg, dog ikke var hvad man egentlig kalder „et Lys“ paa Skolen, at der hvilede en Mæthed og Dødsighed over alle hans Foretagender, og at det kun var nu og da og i enkelte interessante Tager hans viste Glimt af den rigere Sjælsformue, om hvis Tilværelse der gik som et dunkelt Sagn blandt hans Medlæringer. Saaledes gennemgik han temmelig ubemærket Skolegraderne, indtil han endelig paa samme Tid som jeg og nogle Andre, blev dimitteteret til Universitetet. Ved et lille Tager, som vi Dimittender holdt med hinanden for Afreisen, var det at mit nærmere Bekjendskab med „Gremiten“ først kom istand. Mod al Formodning havde han forlangt at deeltage i Selskabet, om dreven

af en uvilkaarlig Trang til Meddelelse, eller af andre Grunde skal jeg lade være usagt. Nok er det at han deeltog i Selskabet, men denne Deeltagelse bestod kun i at han ydede sin lille Skjerv til de fælleds Omkostninger, og derpaa satte sig hen i en Krog, taus og uvirksom, medens de Andre larmede omkring ham, og i Sang og Tale lod udstømme af deres Bryst den svulmende Glæde og Længsel, som opfyldte dem her paa Tærskelen af de academiske Frihedssale, hvorover den første Ungdoms dristigste Illusioner bredte en rosenfarvet Glæds. Midt i denne jublende Lystighed troede jeg pludselig at bemærke Eremitens store dunkle Dine med et udsigeligt Udtryk af Længsel og Klage at følge enhver af vore Bevægelser. I mit den Tid af Kjærlighed og Haab overstrømmende Hjerte følte jeg ligesom et Stik af Bebreidelse ved Tanken om at en Kammerat saaledes, om end for største Delen ved egen Tilbageholdenhed, sad udenfor den hele Glæde, og jeg fulgte uden Betænkning Diebliffets Indskydelse, gik hen til ham, tog Plads ved hans Side og søgte at drage ham ind med i den almindelige Samtale. Først blev han meget bestyrret over denne Tilnærmelse og trak sig endnu længere tilbage i sin Krog, men jeg lod ham ikke Ro, talte til ham om vore fælleds Interesser og søgte saavidt muligt at vække hans Tiltro. Lidt efter lidt syntes dette tildeels at lykkes mig, en fin Rødme overtrak hans ellers saa blege Ansigt, hans Dines Udtryk blev klarere og roligere, og han affærdigede mig ikke mere med Genstavelsesord, men indlod sig mere fuldstændigt i Tankendviklingen, og aabnede for mig endeel af sine naive, hidtil i Sjælens Jnderste aflukkede Betragtninger og Verdensanskuelser. Han gjorde dette vel høfsterende og stammende, ofte standsende midt i Talen og seende sig

faae Studentexamen og da befrie sine utaalmodige Ernærere for deres nødtvingne Byrde. Det er vel vist at disse trange udbortes Kaar havde havt megen Deel i Dannelsen af hans indesluttede og mistroiske Charakter, men det er ligesaa vist at dette ikke var den eneste Aarsag dertil, og at han fra Fødselen af bar denne Mimosanatur i sig, der ved den mindste Berørelse lukker sine Hjerteblade frampagtigt sammen, og vil ikke aabne sine Dine hverken for det Gode eller for det Onde i Omgivelsernes fredsende Færd. Det er høist sandsynligt at han endog under heldigere ydre Omstændigheder havde bevaret sin Gjole-ringstendents, kun at den da maaskee havde udviklet sig mindre bitter og mindre uigjennemtrængelig. Man skulde maaskee troe, at han i dette eensomme Skoleliv, uden Kammerater og uden sædvanlige Ungdomsadspredelser, maatte have kastet sig desmere paa Fliden og søgt Erstatning i glimrende Examensresultater; men den, som nogensinde har lagt Mærke til ham lignende Individuer, og de ere ikke saa sjældne, vil finde det let forklarligt, at „Gremiten“ trods umiskjendelig gode Anlæg, dog ikke var hvad man egentlig kalder „et Lyk“ paa Skolen, at der hvilede en Mathed og Dødsghed over alle hans Foretagender, og at det kun var nu og da og i enkelte interessante Fag han viste Glimt af den rigere Sjælsformue, om hvis Tilværelse der gik som et dunkelt Sagn blandt hans Medlærlinge. Saaledes gjennemgik han temmelig ubemærket Skolegraderne, indtil han endelig paa samme Tid som jeg og nogle Andre, blev dimitteteret til Universitetet. Ved et lille Lag, som vi Dimittender holdt med hinanden for Afreisen, var det at mit nærmere Bekjendskab med „Gremiten“ først kom istand. Mod al For-modning havde han forlangt at deeltage i Selskabet, om dreven

af en uvilkaarlig Trang til Meddelelse, eller af andre Grunde skal jeg lade være usagt. Nok er det at han deeltog i Selskabet, men denne Deeltagelse bestod kun i at han ydede sin lille Skjerv til de fælleds Omkostninger, og derpaa satte sig hen i en Krog, taus og uvirksom, medens de Andre larmede omkring ham, og i Sang og Tale lod udstømme af deres Bryst den svulmende Glæde og Længsel, som opfyldte dem her paa Tærskelen af de academiske Frihedssale, hvorover den første Ungdoms dristigste Illusioner bredte en rosenfarvet Glæds. Midt i denne jublende Lystighed troede jeg pludselig at bemærke Eremitens store dunkle Dine med et uudsigeligt Udtryk af Længsel og Klage at følge enhver af vore Bevægelser. I mit den Tid af Kjærlighed og Haab overstrømmende Hjerte følte jeg ligesom et Stik af Bekreidelse ved Tanken om at en Kammerat saaledes, om end for største Delen ved egen Tilbageholdenhed, sad udenfor den hele Glæde, og jeg fulgte uden Betænkning Diebliffets Indskydelse, gik hen til ham, tog Plads ved hans Side og søgte at drage ham ind med i den almindelige Samtale. Først blev han meget bestyrtset over denne Tilnærmelse og trak sig endnu længere tilbage i sin Krog, men jeg lod ham ikke Ro, talte til ham om vore fælleds Interesser og søgte saavidt muligt at vække hans Tiltro. Lidt efter lidt syntes dette tildeels at lykkes mig, en fin Rødme overtrak hans ellers saa blege Ansigt, hans Dines Udtryk blev klarere og roligere, og han affærdigede mig ikke mere med Genstavelsesord, men indlod sig mere fuldstændigt i Tankendvillingen, og aabnede for mig endeel af sine naive, hidtil i Sjælens Jnderste aflukkede Betragtninger og Verdensanskuelser. Han gjorde dette vel hesiterende og stammende, ofte standsende midt i Talen og seende sig

om med et uroligt Blik, som forskrækkedes han for sin egen Stemmes Klang, men dog ogsaa med saamange Præg af indre Varme og dybt Gemyt, at jeg ret overgædedes derved og vist ikke angrede den Paatrængenhed, hvormed jeg havde nærmet mig ham. — Fra denne Aften saaes vi oftere, og vor Bekjendtskab tiltog i gjensidig Interesse, alt eftersom vi udvekslede med hinanden vore endnu halvt barnlige Tanker, Forsætter og Drømme. Dog maatte jeg endnu hver Gang vi mødtes befrygte og ofte bekjæmpe et Tilbagefald hos ham, og hans Forhold mod Andre var endnu det gamle af Skyhed og Mistro. Smidlertid foregik vor Rejse til Universitetsstaden, Eremiten fortsatte der omtrent det Liv han havde ført hjemme: hans eneste Umgangsven var jeg, og ingen Overtalelse, ingen Trudsel kunde formaae ham til at komme nogen af sine nye Kammerater kun halvveis imøde, eller til at deeltage i vore ungdommelige Sammenkomster. Han havde mig, sagde han, og det var ham nok: han skulde desuden snart forlade Universitetsstaden, for at søge sit Brød andetsteds, og hvad kunde saa nye Bekjendtskaber i Christiania nytte ham til? — Saaledes forholdt det sig ogsaa desværre: neppe havde han taget Artium, før hans Slægtninge ophørte med deres Understøttelse, og han blev nødt til, endnu før han havde anden Examen, at modtage en Huns lærerpost langt oppe i Landet. Adskillelsen gik os begge nær til Hjertet; jeg havde, uagtet alle hans Besynderligheder, eller maaskee just for disse faaet ham meget kjær; hans Indre var netop begyndt at aabne sig for Meddelelse og Venskab, og jeg frygtede for, at naar den eneste Kanal, hvorved han gjennem mig stod i Forbindelse med Udenverdenen, var afbrudt, vilde Dækket atter ganske lukke sig over hans Hoved. Jeg formanede ham det

bedste jeg kunde til at gjøre Vold paa sig selv, til at aabne sig for de nye Omgivelser, der ventede ham, til at vogte sig for Hensynken i frugtesløse, isolerende Grublerier — han lovede det Alt — man vil see hvorledes han holdt det. Han lovede ogsaa at skrive mig til, men aldrig fik jeg et Brev fra ham. — Og nu maa jeg ogsaa bekjende min store Synd, som jeg aldrig vil kunne tilgive mig selv — den, at jeg heller ikke skrev til ham, den, at jeg lod Livets Omvælinger og travle Værd saaledes gribe mig, at Eremitens Billede efterhaanden om ikke ganske udslattedes af min Bevidsthed, saa dog tilbagetrængtes og fortyndedes til Skyggen af en Grindring. Undertiden, naar jeg som bedst var ude i den klingende Tummel, forekom det mig vel som om Eremitens store dunkle Dine midt fra Mængden, som paa hiin Afstn, tilsendte mig et langt Blik fuldt af Bebreidelser, Angst og Kjærlighed — men jeg glemte det atter snart; eller naar jeg tænkte derpaa, saa var det kun for at døve min Anger med den selvgjorte Trost, at min Ungdomsven nu vel maatte have realiseret sit eneste Dnske for Livet: nu altsaa sad som Præst i en eller anden stille Landsmenighed.

Saaledes vare 15 Aar hengaaede, uden at jeg havde hørt Noget til Eremiten, da jeg forgangen Sommer gjorde en Reise i en af Norges høieste Fjældegne. Som jeg ikke lod mig nøie med at gennemfare de sædvanligt bereiste og for Naturskjønheder mest berømte Strog af Districtet, fandt jeg en særegen Interesse af at fordybe mig i de eensomste Trakter, i de fra Alførveien fjerneste Dale, hvorhen de almindelige Touristers Fod ikke forvilder sig. Paa denne Maade fædte det, at jeg en Morgen befandt mig i en affidesliggende Kirkebygd, hvor andre Reisende end de til visse Perioder tilbagekommande Dyrigheds-

personer vist horte til de store Sjældenheder. Bygden bestod som sædvanligt i en trang Dal, der begrændsedes til alle Sider af høie, nøgne Klippevægge og lavere skovbegrøede Aaser. Igjennem Dalen skummede den aldrig manglende Bjergelv, der her nederst i Bygden udvidede sig til en lille Sø, ved hvis Bredder den brugraae, faldesærdige Stavekirke samt Præstegaarden var beliggende. Deels om Søen deels opad langs Elven, deels hist og her paa grønne Fjeldskrænter saaes Bygdens smaae Bøndergaarde omispredte. Over det hele Landskab hvilede et Præg af dyb Fred og af stille Liv, men ogsaa af den mest trostesløse Tønsomhed. Selv nu, i Sommerens levende, grønne Dragt, havde det et trist og mørkt Ansigt, og hvorledes maatte det da vel være om Høsten og Vinteren? — Det var just en Søndag da jeg ankom; de sprukne Kirkeflokkers høie Lyd kaldte Almuen til Gudshuus. Jeg traadte ind med i den mørke Kirke, og netop som jeg befandt mig under dens med sølsomt Snitværk zirede Portal, faldt min Tanke uvilkaarligt paa Eremiten, som jeg ikke i Aar og Dag havde erindret. Her er et Sted for ham, sagde jeg ved mig selv; hvem veed? Maaskee han er Præst her, maaskee jeg i næste Dieblif faaer ham at see paa Prædikestolen. Jeg satte mig under Psalmesangen saaledes ind i denne Forestilling, at jeg ordentlig blev ubehagelig stuffet, da Præsten traadte paa Prædikestolen, og det ved første Blik viste sig at denne fede, livsglade, ordinære Personlighed umulig kunde være min Eremit. Præsten maatte vel have lagt Mærke til det Særsyn, at der var en Fremmed i hans Kirke; thi efter Gudsstjenestens Slutning kom han hen til mig og bad mig paa det Indstændigste at følge med ham hjem i Præstegaarden. At jeg gjerne

tog mod Tilbudet vil Enhver kunne begribe, der har reist i vore Fjelddale og kjende Gæstgiverstedernes Bequemmeligheder der; snart befandt jeg mig under hans Tag, modtagen med smilende Ansigter af hans trivelige Kone og en heel Flok Børn. Disse gode Folk, temmelig indskrænkede men lykkelige i deres Simpelt, og hvis Dnsler vist aldrig strakte sig langt udenfor Dalen, vidste ikke hvad Godt de skulde gjøre mig; en Vysfremmeds Ankomst var dem en sand Fæst. Der blev gjort store Anstalter til Middagsmaaltidet: den deiligste Fjeldørret blev hentet op af Soen og den fede Kalv blev slagtet. Præstekonen vimsede frem og tilbage medens Præsten underholdt mig med sine Annerreiser. De beklagede begge meget »at de ikke kunde byde mig noget andet Selskab end deres eget til Middag, da der ikke gaves andre conditionerede Folk i Dalen og Klokkeren kunde ikke regnes med«. Da udbrod Konen pludselig: »Men det er sandt, vi have jo Studenten, han skal jo være en lærd Mand. Her — her kaldte hun paa en af sine Drenge — spring strax op til Bjerseth og bed Studenten komme og spise Middag hos os, slip ham ikke før han følger med, men sliq ham ikke at her er Fremmede, for saa kommer han nu slet ikke«. — Studenten, gjentog jeg forundret, lever en Student her paa dette afsides Sted, eller er han maaskee Deres Huuslærer? — »Nei, var Præstens Svar, just ikke det, vi have desværre ikke Raad til at holde en Huuslærer for vore Børn, men han har været i saadan Egenkab hos den forrige Præstefamilie her, og siden dens Tid er han bleven her i Bygden, har indlogeret sig paa en Bondegaard, og lever af, for en billig Penge, at undervise nogle Almuebørn samt mine i de første Rudimenter. Det er et stille, fredsommeligt, fortænkt Menneske;

nogle paaftaae at han er halvſjantet, men det er ikke ſandt; han er ſygelig ſtaffel, og indeſluttet i ſig ſelv; han taler ſjælden til Nogen uden han bliver adſpurgt“. — Ved hvert af Præſtens Ord ſteg en Ahneſe beſtemtere op for min Sjæl: ſkulde jeg alligevel ſee min Ungdomsven her i Dalen? men i hvilken Forſatning! Lammet af et forſeilet Livs daglig voxende Byrde, en Byrde ſom jeg ſelv maafkee kunde have itide borttaget fra hans Hoved, hvis jeg ikke havde ſkammelig forſømt ham. — Dog, hvorfor ſkulde det netop være ham? Gaves der ikke mange forulykkede Studenter, og hvorfor juſt han blandt diſſe? Men dette hans Billede, ſom netop i Dag og netop nu dukkede op for mig, efter ſaa lang Glemſel, var det ikke et Forbud, et af diſſe hemmelighedsfulde, ſom os ubekjendte Magter ſende, naar noget Betydeligt ſkal indtræffe? — Saaledes pinte jeg mig ſelv frem og tilbage i mine Tanker, og frygtede for, og kunde dog neppe oppebie Middagſtinen til Studentens Ankomſt. Det varede længe. Maden var alt færdig og paa Bordet, Bærtinden paa Gløder for at den ſkulde blive kold. Der kom endnu ingen. Endelig, juſt ſom vi ſatte os tilbords, blev Døren ſagte aabnet, og en liigbleg udmagret Skikkelse, indhyſlet i længſt af Mode gangne, luſtidte ſorte Klæder traadte ſeitet ind. Mit Hjerte bankede voldsomt, jeg betragtede den Indtrædende med begjærlige Blikke, og dog med Rædſel. Denne frummede Ryg, diſſe indfaldne Træk, denne ſkalbede, for tidligt furede Pande — kunde det være ham? — Og dog Dinene, dunkle og dybe — nu ſaae han paa mig, ſom hiin Aften — Det var ham. — —

Efter dette ene Blik, hvori jeg, maafkee med Urette, havde troet at læſe et Gjenkjendſels Udtryk, ſaae han ikke mere op,

men satte sig taus ned ved Bordet, uden at en Musselbevægelse i hans forvittrede Træk lod sig opdage, da Barten nævnte mit Navn. Jeg derimod, Verdensmanden, den af Selskabslivet affleebne og dresserede, kunde ikke skjule en heftig, fast convulsivisk Bevægelse, da Præsten, ved at udtale Studentens Navn, borttog min sidste Tvivl om hans Identitet med Eremiten. En heftig Uro betog mig, min Sjæl brandte efter Meddelelse, og dog ængstedes jeg for den; jeg kunde ikke vende mine Bine fra det Jammerens Billede, der sad ligeoverfor mig, og dog frygtede jeg for atter at møde et Bebreidelsens Blik. Det var en traurig, en pinefuld Bordsætning. De gode Præstefolk fik ikke megen Glæde eller Underholdning af deres sjældne Vysremmede; de maatte selv saagodtsom paa egen Bekostning vedligeholde den hvert Dieblisk hendeende Conversation. Som Præsten før havde bemærket, talte Studenten ikke, uden han blev tilspurgt, og svarede da kun med et Par korte, almindelige Ord. Men hvor dog alene Lyden af disse gjennemgittrede mig! I denne klangløse, matte Stemme troede jeg endnu at spore Gjenlyd af den fulde, ungdommelige, skjent ofte tilbagetrængte Tone, hvor- med han fordm i vore eensomme Samtaler ligesom modstræbende havde aabnet sit Indre for mig. Til mig henvendte han nu intet Ord, og syntes knapt at bemærke mig. Jeg selv var ikke meget mere meddelende; skjent Barten og Bertinden bestormede mig med Spørgsmaal om Nyheder fra Hovedstaden og fra Udlandet, hvorfra jeg havde fortalt dem at jeg nylig var vendt tilbage, formaaede jeg dog ikke i Eremitens Nærværelse at ud- brede mig om det mere bevægede Byliv og Reiseliv jeg havde ført; det forekom mig som jeg derved maatte saare, som havde jeg og ikke Lov til, medens han horte derpaa, for Andre at opstille

Billeder fra en Verden, hvorfra jeg, ved min Glemsel, troede at have bidraget til at udelukke ham. Saaledes sneg en Time sig dræbende hen. Endelig reiste vi os fra Bordet, efter først at have modtaget nogle langt fra utydelige Bebreidelser fra Præstefonen over at hendes ypperlige Beværtning ikke efter Fortjeneste var bleven paaskjønnet. Medens jeg stod og parlementerede med hende og Manden herom, og undskyldte mig som det vilde gaae, mærkede jeg meget godt, at Studenten, benyttende sig af Leiligheden, da man ikke beskæftigede sig med ham, lidt efter lidt nærmede sig Døren, tilsidst listede sig ud af den og forsvandt. Jeg holdt ham ikke tilbage, tværtimod, jeg følte mig lettet ved hans Vortgang; det var ikke i Trediemands Nærværelse at vor Gjenkjendelses-scene kunde gaae for sig. Jeg vilde derimod længere ud paa Eftermiddagen opsoge ham i hans Qvarteer paa Bondegaaarden. Det lod heller ikke til at Værten og Værtinden bleve synderlig forundrede eller bedrovedes over deres Gjæsts temmelig uhosflige Vortsnigen, de vare nok dertil vant. „Det var vel han gif“, sagde Præstefonen „han var da rigtig lei idag. Saadan er det bestandig; En tænker at gjøre ham godt ved at hente ham til sig, og saa har man blot sure Miner til Tak. Men nu kan han ogsaa faae Lov at sidde alene; vi skal saamæn ikke forstyrre ham saa snart igjen.“ — Dette Konens simple Udsagn faldt mig tungt paa Hjerte; deri laae hele Gremmens ydre Characteer og Livsfskjæbne raat betegnet; saaledes domtes han af Menneskene: saaledes maatte han dommes. Allisaa var det ham ikke nok at denne eensomme Dals Fjælde og Aaser adskilte ham fra den større Verden; ogsaa fra de faae og tarvelige Elementer til et selskabeligt Liv, som selv denne Dal endnu frembød, maatte han isolere sig, for tilsidst,

efterat have aflastet alle Broer, at staae ganske ene paa Vandets svimlende Pynt og derfra stirre ned i sin egen bundløse Sjæl. Og dog vidste jeg at denne Sjæl, idetmindste tilforn, var saa higende efter Meddelelse, efter Livsømgang, efter Ven-
 skab, efter Kjærlighed! Hvilken Dval at bære paa en saadan Existence, tiltrukket og frastødt af saa modsatte Poler! — Da jeg ved nogen Estertanke havde klargjort Grindringen om det Steds Navn, hvortil Eremiten først var taget hen som Huuslærer, og det ikke var denne Bygds, erkyndigede jeg mig hos Præstefolkene om hvad de vidste om hans tidligere Levnet. Dette var kun meget lidt. De vare selv komne hid for et Par Aar siden, og havde da foresundt „Studenten“, som de kaldte ham, boende i den Bondehytte, hvor han endnu havde Tilhold. Af Bygdens Folk havde de hørt, at han i 4 eller 5 Aar havde været Huuslærer hos den forrige, nu til et andet Kald forflyttede Præst, og at han var kommen til Dalen tilføds, over Fjeldet, der skilte denne assides Bygd fra lavere rigere Egne. I de sidste Aar havde han nu, som før omtalt, fundet sit Livsophold ved at lære nogle mere formuende Bønders Børn, samt Præstens og Klokkerens, at læse, skrive og regne, og naar det kom ret høit, de første Elementer af Historie og Grammatik. Børnene holdt meget af ham, men selv til dem talte han lidet udenfor Læsetimerne, og ellers levede han ganske for sig selv. Flere forgjæves Forsøg vare, som idag, blevne gjorte for at trække ham mere ind i Præstefamiliens daglige Dmgang, hvilken rigtignok, jeg maa tilstaae det, efter hvad jeg nu havde seet deraf, ikke for et dybere tænkende Menneske kunde have synderlig Tillokkelse, men den var dog nu engang den eneste. — Under disse Samtaler, og andre mere

almindelige, hvori jeg ved alle slags Fortællinger og Beretninger søgte at formilde igjen det ugunstige Indtryk min Tausshed under Middagsmaaltidet maatte have gjort paa Præstegaardens Beboere, var det endelig skredet saa langt ud paa Eftermiddagen at Studenten forlængst maatte være hjemme igjen paa sin Hybel, og det blev nu Tid for mig til at opsoge ham der. Men at slippe løs fra min altfor opmærksomme Vært var ikke saa let som jeg troede. Neppe hørte han at jeg agtede mig ud i det Frie, for, som jeg sagde, at nyde den friske Aftenluft (thi jeg vilde ikke man her skulde vide af min Gang til Bjørseth) før Præsten stoppede sin Pibe og erklærede han vilde gjøre mig Følge, for at vise mig om paa sine Marker og udpege mig Egnens Mærkværdigheder. Uden at være ligefrem uhøflig kunde jeg ikke afslaae dette Tilbud, og vi traskede saaledes afsted, han med et straalende Ansigt, udblæsende lange Røgskyer, og derimellem docerende for mig hele Præstegaardens Aul og Fremgang i hans Tid; jeg skjælvende af Utaalmødighed og tænkende paa den Gensomme, der maaskee i dette Dieblik bittert ventede paa mig. Jeg var nær ved at bryde tvert af og sige Præsten hvor jeg agtede mig hen, under Fare for at faae ham med ogsaa did, da Skjæbnen pludselig sendte mig et Frelsens Bud i en lille hvidhaaret Dreng, der kom hidseblæsende fra Præstegaarden og skreg, „at Faer maatte komme hjem, for Medhjælperen var kommet og skulde nødvendig have ham i Tale“. Præsten gjorde mange Undskyldninger for at Embedsforretninger tvang ham til at forlade mig en kort Stund, imidlertid skulde Gutten føre mig omkring. Dermed var jeg vel tilfreds. Med nogen Meie fik jeg gjort den Lille begribeligt, at han skulde vise mig op til Bjørseth, hvor Stu-

denten boede. Veien gik opad langs Elvebredden, som bestandig blev steilere ligesom Dalen blev trangere, og Elven mere strid og fossende i sit snevre, af store Stene spærrede Veie, medens Drekrat og Birketræer hang ud over den. Efter en halv Times temmelig besværlige Vandring befandt vi os midt imellem den Mængde smaa, lave Tømmerhytter, der, liggende omsprede paa den grønne Skrænt mellem den granklædte Aas og Elvebredden, udgjorde Husebygningerne paa Gaarden Bjørseth. Min lille Tører viste mig hen til en af disse smaa Stuer, der laa yderst paa Brinken mod Elven, omgiven af nogle skønne Birketræer, hvoraf et ungt endog var opskudt paa selve Stuens mosdækte Tag. Saaledes omskygget af Løv og bedækket med Mos, de lave Bjælle vægge steengraa af Velde, saae den hele Hytte i nogen Graastand mere ud som en Jordhøi, end som en Bolig for Mennesker. Den lave, brede Dør stod vidaaben; jeg bukkede mig under den og traadte med bankende Hjerte ind i Hyttens Indre, der i aldeles Intet afveg fra de her i Egnen almindelige Bondestuers, kun at her var større Reenlighed, og at en frisk, stram Duft af nybrudte Granknupper, hvormed Gulvet var bestrøet, slog mig imøde og blandede sig med Dufsten af Hæg og andre Løvbuske, der vare opstillede i Skorstenen. Det var temmelig dunkelt inde i Stuen, der kun havde et eneste lille Blyvindue henad mod det ene Hjørne. Ved dette Vindue, som stod aabent, sad Gremiten i en Kubbestol, halv vendt fra Døren. Han bemærkede mig ikke. Med Hovedet støttet paa Armen, der hvilede i Vindueskarmen, sad han der ubevægelig og stirrede gennem den trange Aabning ud i det Frie. Med et grønligt Skjær faldt Aftensolens Straaler gennem Birkeløvet udenfor paa hans skaldede Pande og indfaldne Træk, og gjorde

deres Udseende endnu mere liigagtigt. Han havde nu afslagt sin kostbare sorte Dragt, identrøvl den samme han anskaffede sig til Artium, og sad indhyllet i en graa slid Badmelsfrakke. Foran ham paa Furubordet stod en lille grøn Pult med nogle Bøger og Papirer, og paa denne laae hans anden Haand sammenknyttet, saa dens skarpe Knokler skinnede gennem Huden. Ikke en Lyd rørte sig i Stuen; man hørte kun Bladenes Hvirvlen og Elvens Brusen udenfor. En sagte Luftning strøg ind gennem Vinduet og bevægede hid og did det tynde Haar ved hans Tindinger. Hans Ansigts Udtryk var ikke bittert og fortvivlende, men roligt, mildt, resignerende og dog tillige saa uendelig sorgfuldt. Jeg stod længe og betragtede ham taus, medens Taarer uvilkaarligt steg mig til Dinene. Endelig udtalte jeg hans Fornavn, bekjendt og venligt som i fornufts Dage. Han før op.

Strygende Haanden over Panden som for at klarne de Grindringer og gamle Tanker, der maatte opstaae hos ham ved min Kalden paa hans Fornavn, saa han sig om i Stuen med et forvildet Blik, og syntes hos de fra mange eensomme Aar bekjendte livløse Gjenstande, at ville søge Hjælp mod den usædvanlige, livslegemlige Tildragelse, som nu brød ind over ham. Jeg traadte imidlertid tæt til hen ham, lagde min Haand paa hans Skulder, og gjentog: „Johannes, min Eremit, hører du mig ikke igjen?“ Han svarede endnu Intet, men hans korte, tunge Mandedrag, hans samlende Hænder, hans ustadige Diekast tilljendegav noksom, at det gjærede i hans Indre, at noget Dybtfølt arbejdede sig frem til Ntring gennem Vanens og den lange Mistroes tredobbelte Skal. Det rolige, asketiske resignerede Præg i hans Ansigt opløstes lidt efter lidt til Følelsens

bevægede Udtryk, hans Dine bleve vaade, hans Læber dirrede, indtil endelig hans Jndres Kamp skaffede sig Lust i et krampeagtigt hulkende Udraab af mit Navn, medens han uvilkaarligt gjorde en Bevægelse til at helde sit Hoved mod mit Bryst. Men i samme Dieblis veeg han tilbage, som om han skammede sig over at have ladet sin Følelse faae Overhaand, eller som om Mistroen atter greb ham — han sank ned i sin Stol igjen, bedækkede sit Ansigt med sine Hænder og mumlede, halvt for sig selv, halvt til mig: „Hvad vil du her? — Det er nu for seent. — Lad mig i Fred!“ — Jeg lod mig ikke affrække ved denne Crisis, som jeg troede netop at kunde vedligeholde, for gjennem denne at bringe ham noget nærmere til det Maal jeg fjernt havde sat mig: hans Gjenindsørelse i det virkelige Liv. Jeg tog en Kraf og satte mig ved hans Side, greb hans Haand, som han mod sin Villie lod mig beholde, og saae ham stivt ind i Dinene, dem han forgjæves søgte at vende fra mig, og jeg talte til ham af mit Hjertes Fylde. Da var det ligesom en magnetisk Kraft strømmede fra min fuldere Tilværelse ind i hans udtørrede; hans krummede Ryg rettede sig noget, hans Træk bleve mere animerede, alt eftersom jeg førte forbi hans Sjæl Billeder af vort fælleds Skole- og Universitetsliv, og af vore fælleds Forfatter, Dromme og Sværmerier. Thi jeg talte endnu altid kun om forgangne Tider, som vi begge havde levet med hinanden; jeg lod det Mellemliggende og det Nærværende staae derhen indtil videre, for ikke usforvarende at komme til at røre ved en Streng i hans pirrelige Gemyt, der ved at gjengive Tonen af hans nuværende Jammer kunde gjøre ham umodtagelig for mine Bestræbelser. Disse tænkte jeg at grunde paa vore Ungdomserindringers brede Basis, og fra denne

forsigtigt at lægge den Stige, der skulde føre ham over den mellemliggende Kløft til det frelsende Standpunkt, som jeg haabede at dette vort providentielle Mode skulde kunne give. Al, i mine floge, psykologiske Beregninger havde jeg kun udeladt et eneste Led, men dette afbrød ogsaa det Hele, thi det var Livets egen Formue. Imidlertid syntes det i Forstningen som om jeg var slaaet ind paa den rigtige Vej: det lykkedes mig, som før omtalt, at drage ham ind i Meddelelsens og Erindrings magiske Kredse. Han gav endog selv tilbedste flere af vore fælleds smaae Skole-Eventyr og Hændelser, som for ham maaskee endnu vare Livets største Begivenheder; hans til fortrølig Tale i saamange Aar uvant blevne Tunge, løsnedes ligesom lidt igjen ved Venkabets blidgjørende Magt, og vi gennemlevede atter sammen en Time af vor Ungdomstid, kun at den nu var farvet af Mindets blege Skjær, istedetfor den gang af Haabets Morgenrøde. Jeg bemærkede under alt dette meget godt at Eremiten end ikke et Dieblig berørte eller dvælede ved sin senere Skjæbne og ligesom med Glid stodte det Nærværende fra sig, og jeg vogtede mig ogsaa vel for endnu at lade et Ord falde, der kunde udtydes som Spørgsmaal om eller Bebreidelse for hans Livs skjæve Gang, siden vi sidst adskiltes. Derimod troede jeg at burde gaae ud fra dette Afskedsmoment til i Tanken at føre ham med mig paa de bugtede Veie, jeg siden havde tilbagelagt gennem Verdens brogede Værdsløse. Jeg haabede at dette Maleri af et bevæget, virksomt, i de levende Omgivelser dybt indgribende Mennekeliv, med alle dets Kampe, dets Illusioner, men ogsaa med dets Seire og vundne Resultater, skulde opildne hans i sig selv sammensjunkne Aandskraft, og vække den til Kamp mod Inertiens og Gensomhedens ved Tid og

Charakterer kun altfor vel hævdede Rettigheder. Jeg forbigik
 ikke med Taushed Passionsstadierne af min Udviklingsbane;
 jeg skildrede Haabløshedens, Forsagelsens, Mis kjendelsens, Tviv-
 lens Dage med ligesaa stærke Farver som Modets, Stoltthedens,
 Tilfredsstillelsens og Sikkerhedens; jeg skristede for ham mine
 Feil og Vildfarelser med en Oprigtighed og Ydmyghed, som
 jeg antog vilde gjøre Klostet mellemi os mindre og bringe mig
 lignende Bekjendelser fra hans Side; især dvælede jeg længe
 ved min udslukkelige Anger over, at jeg ved fremmede Indvirk-
 ninger saa aldeles havde kunnet forsomme at vedligeholde min
 aandelige Forbindelse med ham. Men idet jeg saaledes ikke
 lagde Dolgemaal paa mit Verdenslivs mørke Partier, fremhæ-
 vede jeg dog de Lyse som de overveiende, og opstillede endog
 Kampens blotte Anstrængelse, den rene Anspændelse af Sjælens
 og Legemets Konflikt med Omverdenen, selv uden Hensyn til
 Resultatet, som bedre og Menneksenaturens Udelshed værdigere,
 end en ufrugtbar Hensynken i sig selv og Støden fra sig af
 alle Handlingens Besværligheder. Jeg søgte ved Udviklingen
 af mit Livnet, uden at berøre hans egen Skjæbne, dog at give
 ham det Indtryk, at det ikke er Menneksenæs Kald herveden at
 krybe ind i et Neglehuus og der ligge og vente paa Tilin-
 tetgjørelsen, men at aabne sin Sjæl som sit Bryst for alle
 Livets flyvende Landser og Pile, asparere de drabende med
 Behændighed, og enten gaae under eller kjæmpe sig frem til
 Klarhed og Seier. Under hele denne detaillerede Fremstilling
 hørte han paa mig tilsyneladende rolig, skjönt med spændt
 Opmærksomhed; hans Sjæl ligesom hang ved mine Læber og
 indslugede med Begjærlighed det for ham uvante Element; ak!
 uden dog at næres deraf; hvert fremmed Billede sødte kun hos

ham et afmægtigt Savn mere. Men dette vidste jeg ikke endnu, og nærede endog det falske, forsængelige Haab, at det kunde være muligt ved fremmed Livsstof at udfylde det Svælg, som skildte ham fra Menneskehedens sædvanlige Niveau.

Jeg lod mig saa let bedaare af dette Haab, jeg fattet mig allerede saa vist til Maal at føre dette ualmindelige Menneske tilbage, eller rettere ind i Samfundet (thi han havde jo egentlig aldrig været der) at jeg ikke betænkte mig paa allerede nu, efter denne som jeg troede tilstrækkelige Indledning, at aabenbare ham min Hensigt. Jeg sluttede mit Levnetsskizze med at omtale den ganske tilfældige Afstikker i min Reise, der havde ført mig herop til hans Dal; jeg fortalte ham om den mærkelige Forudsølelse jeg allerede i Kirken havde haft om at jeg vilde træffe ham her, jeg beskrev ham det dybe Indtryk hans Ankomst til Præstegaarden havde gjort paa mig, samt at jeg kun havde oppebiet denne Sammenkomst i Genrum for at aabne mit Hjerte for ham. „Nu, vedblev jeg, da Forsynet paa en saa forunderlig og betegnende Maade, efter 15 Aars Forløb datter har ført os sammen, nu kan du og vil du ikke længer modsætte dig dets øiensynlige Villie. Din Landflygtigheds Tid er forbi, Verden sender mig for at fordre dig tilbage. Vi to have begge megen Uret mod hinanden at erstatte, thi vi have begge forsømt hinanden da Opbrækkelse mest gjordes nødvendig, lad os da udsone vor fælleds Brode og fra nu af hjælpe hinanden med Livet. Mig vil Verdens materielle Interesser, det offentlige Livs bedøvende Gvirovler for meget tage i Beslag, saaledes at mit inderste, ædleste Væsen derved let kan sløves; Dig paa den anden Side har Gensomhedens Grublerier i den Grad isoleret og omspundet, at du knapt mere kan finde dig tilrette i den

Arbeidets Berden, hvori vi nu engang her ere satte. Vi ville completere hinanden: jeg meddeler dig af min Livserfaring og mine jordiske Goder, du skænker mig en Drik af Natureensomhedens hellige Kilde, hvoraf du i saamange Aar nu uforstyrret maa have kunnet øse. Du seer altsaa at vi Intet komme til at skylde hinanden, naar du, som jeg vist haaber, nu følger mig til Staden og til mit Huus. Jeg besidder nogen Indskydelse, det vil være mig let at indføre dig i en Birketreds og en Omgang, som kan passe for dine Evner og Tilboieligheder. Siig ikke at det nu er for seent; du er af Aar endnu en ung Mand; din Livskraft kan igjen opfriskes under gunstigere udvortes Forhold. Jeg forlader ikke denne Dal, før du følger med". — Jeg taug. Eremiten trykkede venligt min Haand, saa paa mig med et Blik, hvori der laae inderlig Taknemlighed og Kjærlighed, afværlende med et Udtryk af Stoltshed og Bildhed. „Det er dog for seent", sagde han derpaa, idet han rystede paa Hovedet; „min Livskraft opblomstrer ikke mere; jeg føler det, min umyttige Tilværelse vil være endt inden Aaret er omme." — „For Guds Skyld, Johannes, afbrød jeg ham — slaae dog slige Griller af Hovedet — her kan du ikke blive med dem — nu synes mig din Reise dobbelt nødvendig". Han smilede bittert, reiste sig op og bad mig følge sig udenfor Hytten, i hvis Indre det nu skumrede stærkt. Ude paa Tuset laae en stor, mosgroet Steen, endnu rødt belyst af Gjenfinnet fra Astensoen, som netop var sjunket ned bag Alasen. Paa denne Steen satte han sig, saa at Astenenglandsen faldt lige paa hans udtærede Gestalt. „Betragt mig", sagde han næsten med Haan i sin Stemme — „betragt mig, og siig saa om du nogensinde har seet Døden mere tydelig udpræget i et endnu

levende Menneſkes Anſigt?" Gyſende maatte jeg tilſlaae for mig ſelv at hans Spørgſmaal kun var altfor grundet, men jeg ſøgte at ſtuffe baade ham og mig med den Troſt, at en for- andret Levemaade og Menneſkenes Selskab endnu maafkee kunde give nydt Liv i denne, til Doden indviiede Skikkelfe. „Synes du endnu at jeg kan være ſkicket til at indføres i hvad I kalde Verden?" vedblev Eremiten, uden at høre paa mine Troſtegrunde. „Jeg har ſtødt Ederes Verden fra mig, og maa doe den foruden, ſom jeg har levet den foruden. Jeg vil ikke klage; jeg har havt min Verden inden i mig i mine Tanker og udenom mig i Naturen“. Her ſaae han ſig om i Aſten- landſkabet med et kjærlighedsfuldt Blik og hans Stemning blev mildere. „Faſten har du ogſaa opreift min Troe igjen paa Menneſkene: jeg har i dig anden Gang lært at kjende, at det er muligt for et Verdensmenneſke med Kjærlighed at opſøge og tage ſig af den Genſomme og Modbydelige. Jeg kan ikke nok takke dig derfor — men tal ikke mere til mig om at føre mig herfra.“ — „Nei ikke mere i Aſten, kjære Johannes, ſvarede jeg: i Aſten ville vi nu kun tale om hvad der er ſkeet, imorgen om hvad der ſkal ſkee.“ Jeg indſaae nemlig nu, at jeg havde været for hurtig i mit Forſlag, og ſatte, ſom Menneſket ſaa gjerne pleier, mit Haab til næſte Dag, om da maafkee denne Aſtens Begivenheder kunde have ſaaet Tid til at fuldføre deres blodgjørende Virkning paa hans ved Genſomheden omſluttede Sind. „Imorgen“, gjentog han med et beſynderligt Smil, „imorgen! — nu vel, lad ſaa være; hør til mig imorgen Formiddag, og da ſkal du have mit endelige Svar.“ — Jeg ſøgte nu at bringe Samtalen tilbage til det Forbigangne, og ventede en noiere Beſkrivelse af hans Eneboerliv; men enten

han nu var udmattet af denne Aftens usædvanlige Anstrængelser, eller hans Tanker vare andetsteds henne — han svarede mig næsten ikke mere, skjønt hans Dine uafsladelig hvilede paa mig med et usigeligt rørende Udtryk og hans Haand nu og da trykkede min. Det var som han pludselig var bleven fuld af en stor Beslutning; „imorgen“ gjentog han ofte for sig selv. Jeg fattede af disse Tegn de bedste Forhaabninger — maaskee skulde saaledes hans Livshaab atter opgaae med Morgensolen! — Paa mine Gentydninger til at jeg ønskede han skulde gjengjælde min Fortrolighed med en lignende, sagde han blot: „Du kan let vide at mit Liv i det Udvortes har været en ensformig Række af stille Dage, den ene som den anden; hvad jeg i mit Indre har oplevet, skal jeg skrifte for dig imorgen!“ Jeg begreb nu nok at her iaften ikke var mere at gjøre for mig; det var desuden allerede temmelig sild, og jeg kunde ikke lade mine gjæstfrie Præstefolk vente altfor længe. Jeg bød ham derfor Godnat og vente hjemad. Han fulgte mig nedad et Stykke langs Elven; Solen var imidlertid ganske forsvundet, og Sommer nattens gjennemsigtige Taageklarhed hvilte over Skov og Mark. Han gik sagte og taus ved min Side hen over det dugvaade Græs; jeg kunde i Nattens Stilhed høre hans ængstelig dybe Aandedrag. Naturens høitidelige, vemodige Stemning smeltede sammen med vort Indres, og Ingen af os kunde finde et Ord for sit Hjertes Byske. Endelig, ved en Boining af Elven, hvorved Søen og Kirken kom i Syne, standsede han pludseligt, lagde sin Arm om min Hals og berørte min Pande med sine kolde Læber. „Gud lønne dig for denne Aften. — Farvel“ hviskede han neppe hørligt, vendte om og forsvandt snart mellem Skyggen af Trægrupperne ved

Elven. „Til imorgen,“ raabte jeg høit efter ham, og forstræf-
fedes næsten ved min Stemmes underlige Klang mellem Fjeld-
dene, hvorfra Echo flere Gange gjentog „Imorgen“. —

Saa tidligt jeg kunde næste Formiddag begav jeg mig
atter op til Studentens Hytte. Den var tom. Folkene paa
Gaarden fortalte, at de længe før Daggrøn havde seet ham
gaae op over Aasen, -noget hvorover de ikke forundrede sig
videre, da han ofte flere Dage i Træk pleiede at være borte
paa Vandringer mellem Fjeldene. Jeg gik atter ind i Hytten
for at vente der til han formodentlig snart kom tilbage. Der
opdagede jeg nu paa hans Pult en Pakke Papirer, med Udskrift
til mig.

Ved Synet af denne Pakke, saa tiltrettelagt med Udskrift
til mig, grebes jeg af ængstelige Tanker. Den dybe Livslede,
som saa kjendeligt kunde mærkes hos ham, de mulige Følger
af den Oprækkelse til fuld Bevidsthed om et forseilet Liv, som
min Ankomst hos ham maatte have foraarsaget, det besynderlige
Udtryk hvormed han igaarastes nævnte „Imorgen“ — Tanken
paa Alt dette lod mig ahne det Skrækkeligste. Men paa den
anden Side, var det vel tænkeligt, at en saa indolent Charakter
som Eremitens, hvis hele Liv forekom mig som et langsomt,
aandeligt Selvmord, nu skulde pludselig have faaet Kraft til
voldsomt at afkaste Tilværelsens Byrde? Veiende disse Mulig-
heder mod hinanden stod jeg et Par Minutter med Brevet
uaabnet, i den forunderlige Spænding hvori man befinder sig,
naar man veed at man i Haanden holder Oplosningen paa et
Spørgsmaal om Liv og Død, men dog nøler med at aabne
det skjæbnesvangre Blad, for endnu nogle Dieblikke at dvæle i
Uvisshedens og Haabets svævende Tilstand. Endelig rev jeg

Brevet op, og ud deraf faldt en Mængde tæt beskrevne, smaae og større Papirstumper, der i Taldet spredtes omkring i Stuen. Jeg gav mig ikke strax Tid til at opsamle dem; thi indeni Omslaget bemærkede jeg følgende Linier:

„Min eneste Ven!

„Tilgiv mig at jeg endnu en Gang har skuffet din Tillid, det skal være den sidste. Jeg maatte bort; jeg turde ikke afvente din Tilbagekomst; jeg vilde maaskee ikke i Længden have Kraft til at modstaae dine venlige Overtalelser, din fjærlige Røst, den eneste af saadan Tone jeg har hørt i mit Liv. Men jeg kan ikke følge dig til Staden, jeg kan ikke; hele mit Væsen krymper sig sammen blot ved Tanken om at skulle træde frem for Verdens Dine, at skulle handle i det bevægede Liv. Min vegeterende Tilværelse er desuden snart udløbet, og hvorfor skulde jeg da ved en frivillig, unyttig Convulsion afbryde mine sidste Dages meifomt tilkjæmpede Røe, hvorfor skulde jeg lonne det eneste Menneske, der nogeninde har viist mig opoffrende Kjærlighed og Velvillie, med som et modbydeligt Gespenst at hænge mig ved hans ellers saa rige Fremtid, og maaskee bortkysse Glæden fra hans Kreds? Nei, skøndt min Sjæl higer efter din Venkabstale med feberagtig Tørst; skønt mit stivnede Hjerte først i din Nærværelse atter har gjenfundet nogle fuldere Livsflag, saa driver min Skjæbnes Tuldhyrdelse mig til at flygte fra dit Nafn til en endnu dybere Gensomhed, end den hvori du her fandt mig. Forstaae mig dog ikke saaledes, som om jeg egenmægtig vil søge den dybeste Gensomhed af alle: Gravens; Fristelser af denne Natur har jeg forlængesiden bekjæmpet og overvundet, jeg gaaer nu stille og taalmodig den mig bestemte eenfomme Sti, som om ganske kort Tid af

fig selv vil føre mig til hiint saare efterlængtede Maal. Forst ikke efter hvor jeg nu befinder mig, det vilde være forgjæves. Vend tilbage til dit Hjem og til Menneſkenes Syſler; de have større Krav paa Dig end jeg, hvem Ingen kan hjælpe. Naar du er borte, men ikke før, ſtiger Den, ſom maa ſkye hvad han meſt elſker, ned igjen i Dalen og til ſin Hytte. — Der vil jeg ſidde og vente til Døden løſer op for mig. Der har jeg Alt, hvad jeg behøver; jeg trænger til Intet; jeg har tabt Evnen til at bruge Ederſ Bequemmeligheder. Det Eneste du kunde ſende mig, og ſom vilde bringe mig nogen Glæde, var nu og da et Par Linier fra din Haand — dog ikke om hvad der foregaaer i Verden, det vil jeg ikke mere vide. Vent heller ikke mere noget Svar fra mig. Alt hvad jeg har kunnet udfige for mig ſelv om mit Sjæleliv vil du finde optegnet i vedlagte Papirer, der i diſſe 15 lange Aar have været mine eneste Fortrolige. — Det koſter mig ikke lidet at ſkilles fra dem; ethvert Blad har for mig ſin egen Hiſtorie og Betydning; fra hver Linie ſeer bekiendte Dine til mig, og jeg synes at mit Liv bliver mig forſt aldeles uden Spor, naar jeg giver dem fra mig. Men juſt fordi diſſe Optegnelſer ere mig det Dyrebareſte, det Eneste jeg eier, netop derfor ſkal Du have dem. Jeg havde før beſluttet at tilintetgjøre dem før min Død, forat ikke diſſe den Gensommes halvgale Udgyselſer ſkulde falde Fremmede i Bold, og tjene dem til Spot og Løier; men nu, da jeg har gjenfundet min Ungdoms eneste Ven, nu vil jeg overvinde min Sky for endog at lade hans Bliſ gennemløbe de Linier, ſom hidtil ingen Dødelig, uden Medſkriveren ſelv, har havt under ſine Dine; nu vil jeg, medens det endnu er Tid, overgive dem i din Varetagt. Tag dem da og læs

dem med Godhed! Saameget har jeg endnu tilbage af menneskelig Forsængelighed, at jeg kan haabe disse Blade ville give Dig et bedre og trosteligere Minde om Eremitens indre Liv, end det hans uhyggelige Personlighed kunde efterlade. Betragt derfor denne som allerede opløst i Støv (hvilket desuden snart vil ske) og bevar kun af din Ven det Billede, som kan opstige for Dig af disse Grindringsblade. — Og nu Farvel! Præstefolkene ville melde Dig naar det er forbi. — Gud velsigne Dig for din Kjærlighed.

Din

Johannes^o.

Da min værste Anelse ikke var bleven bekræftet ved dette Brev, følte jeg mit Sind ordentlig lettet efter Læsningen deraf, isønt dets Indhold, som man har seet, var intet mindre end tilfredsstillende med Hensyn til min Plan at føre ham med mig ind i Livet. Jeg opgav dog ingenlunde mit Haab om dens Realisation; kun troede jeg endnu at maatte bringe Offeret af nogle Dages længere Ophold her i Dalen, for atter at faae min Flygtning fat. Han tilstod jo selv at han ikke følte Kraft til længe at modstaae mine Overtalelser; kunde jeg altsaa blot atter bringe ham i min Nærværelse, vilde Meget være vundet. Jeg betænkte mig ikke længe paa hvad jeg havde at gjøre. Efter først omhyggeligt at have samlet og gjemt de omspredte Blade af hans Optegnelser, gik jeg ned til Præstegaarden, forat faae udpeget et Par af Bygdens raskeste og i Tjeldene mest bekendte Karle, som for god Len kunde være villige til at gennemstreife Tjeldtraakterne i den angivne Retning, hvor Studenten var gaaet op, udfinde hans Skjulested og bringe ham Bud fra mig. Ved Præstens velvillige Hjælp lykkedes det snart at faae fat i to slige Sendebud; jeg overgav dem et

Brev til Studenten, hvori jeg lod som jeg foiede mig efter hans Villie; idet jeg underrettede ham om at jeg samme Dag ved Middagstider agtede at forlade Dalen, og at han altsaa trygt kunde vende tilbage om Aftenen. — Jeg instruerede derhos Mændene til, i det Tilfælde han ikke strax vilde følge med dem, da at blive hos ham og vaage over ham til han af sig selv gav sig paa Hjemveien. De opvakte Fjeldfolk fattede snart hvad jeg vilde, og lovede helligt og dyrt, at saasandt Studenten endnu var oven Jorde, skulde de let finde ham, og føre ham tilbage, da de godt kjendte alle Smuthuller og Søterkroge paa Fjeldet. Det var ikke længe før jeg saa dem drage opad Elvbredden med lette Skridt, knapt boiede under Bægten af deres tunge Skræpper, som Præstekonen ikke havde undladt at forsyne med al Slags Overflodighed af Riste og Forfriskninger for Rømningsmanden.

Efterat jeg hos Præstefolkene havde udholdt en temmelig nærgaaende Examen, hvorfor jeg saaledes tog mig af Studentens Skjæbne, og jeg havde meddeelt dem saa meget af de virkelige Forhold, som behøvedes forat vække deres varmeste Interesse for Sagen, begav jeg mig om Eftermiddagen atter op til Bjørseth. Der, i Eremitens egen Stue, vilde jeg oppebie hans Tilbagekomst, der vilde jeg imidlertid gjenhemsee hans Optegnelser, og ved deres Læsning forberede mig til den mentale Gnuur, som jeg fuldt og fast havde foresat mig at prøve med ham. I hans Bolig befandt sig endnu Alt i samme Orden som da han forlod den; Døren stod endnu aaben; her var Intet at tage og Ingen som vilde tage. Jeg satte mig i hans Kubbestol ved det aabne Vindue, tog hans Manuskript frem, lagde det paa Pulten foran mig, og

begyndte at ordne de forskjellige Blade og læse hist og her
 deri. Jo længer jeg sad fordybt i dette Arbejde, des forun-
 derligere blev jeg tilmode. Her sad jeg paa den samme Plads
 hvor han i Sjælseensomhedens lange Qvaler havde nedskrevet
 en deel af de mørke Reflexioner, som nu stirrede mig imøde fra
 de afblegede Skriftræk! den samme Stilhed og Tristesse, som
 nu for nogle Timer omgav mig, havde bestandigt været
 hans Stuekammerater. Nat og Dag havde Elvens Brusen
 under hans Vindue sunget den samme monotone Vise, som nu
 for en kort Tid inddyskede mig; mod det samme nøgne sorttil-
 røgede Spærreløst, som nu hang over mig, havde han Dag
 ud og Dag ind løftet sine forvildede, frelsesøgende Blikke.
 Det var som om den Gensommes Tanker steg op fra Papiret
 og opfyldte min Sjæl og Rummet omkring mig med en frem-
 med Veridsthed, som dog syntes at blive til min egen, og lod
 mig see mit hele bevægede Verdensliv som en tom Drom,
 medens dette Eneboervæsen mere og mere forekom mig som min
 virkelige, skrækelige Existence. Jeg maatte bruge al min Vil-
 liekraft for at rive mig ud af denne bedøvende Atmosphære,
 og kunde nu først ret fatte Dybden af Hans Elendighed, som
 til enhver Tid havde været udsat derfor. — Hans Optegnelser
 vare ordnede tilnærmelsesviis efter Tidsfølgen; det var vel ingen
 fortløbende Dagbog, ingen sammenhængende Kjæde af Begiven-
 heder eller Fortællinger, fordetmeste sporadisk henkastede Betragt-
 ninger efter Diebliffets Stemning; undertiden dog med enkelte
 Skildringer af oplevede Situationer. Det rørte mig meget
 at gjenneblade disse smaa tæt beskrevne Papirlapper af alle
 Formater, disse uforfæstelige, tause og dog saa talende Vidner
 om, at en stræbende, grundende, selv mod sin Forladthed og

Sygelighed kjæmpende Menneskesjæl Aar efter Aar har bevæget sig indenfor disse Gensomhedens Skranker, uden at nogen medtænkende Brodersjæl har spurgt efter den, eller engang vidst at den var til. Hvor ofte har ikke Eremiten atter og atter læst disse Papirstrimler, hvori ethvert Punkt er benyttet og beskrevet, hvor har han ikke talt dem, og lagt dem tilrette og med en Slags veemodig Glæde nu og da forøget sin Skat med et nyt Blad. Det var jo Alt, hvad han levede for. Og nu havde han overgivet denne Skat i mine Hænder. Uden Hensyn til Samlingens Indhold og Værdi maatte jeg derfor betragte den med en Veneration og en Interesse, som den ikke kan vente af fremmede Blikke. Her er dog Stedet til at meddele nogle Blade deraf, forat ogsaa Flere kan erfare, hvorledes en saa tilsyneladende tom Tilværelse som Eremitens dog ogsaa kunde have sin indre Berrettigelse og vise sig tildeels opfyldt af et særegent Tankeliv.

Jeg vælger nogle Blade fra de forskjellige Perioder, især først de, der synes at give nogen Vedetraad i Udviklingen af hans dunkle Skjæbne.

Efterstaaende synes at være de ældste, og at skrive sig fra den første Tid efterat han havde forladt Universitetet, da han endnu befandt sig som Huuslærer hos en Embedsmand i en af de frugtbareste Egne hiinsides Fjeldet:

„Saa har da altsaa den mørke Dæmon, der alt fra min Barndoms første Tid udøvede et isolerende, nedtrykkende, fordummende Herredomme over mig, ogsaa fulgt mig hid! Jeg havde dog saavist tænkt og haabet, at den mere selvstændige Stilling jeg her vilde indtage, ved selv at tjene mit Bred, at det forandrede Opholdssted, at Landlivets Frihed og Stillehed, skulde

formaaet at give mit Væsen mere Sikkerhed, mit Sind mere Modtagelighed for Omgang med Mennesker, min Sjæl mere Spændkraft og Handlingskraft. Intet af Alt dette er indtruffet; jeg er den samme flodsfede, feitede, tause, mistroiske, indolente Person som tilforn. Og hvorfor? — Disse Mennesker ere komne mig imøde med ret megen Venlighed og Tiltro; de ville optage mig i deres Familiefreds, de have betroet det Dyrebareste de eie, deres Born, til min Underviisning og Omforg; og jeg, jeg indelukker mig i mig selv, jeg sætter en taabelig Kulde mod deres Velvillie, jeg flyer deres selskabelige Bestræbelser, jeg kan ikke leve mig ind i deres Virksomhed. Og hvad Ret har vel jeg til at forsmaae deres Conversation, fordi den kun dreier sig om Embedets, om Gaardens, om Egnens, om det daglige Livs materielle Interesser? Har jeg noget bedre at sætte istedet? Om jeg ogsaa vilde aabne dem de høiere aandelige Interesser, som undertiden dæmre for min Sjæl, saa formaaer jeg det ikke; de forflygtige sig naar deres Udtryk skal over mine Læber, og jeg staaer tom tilbage, glad ved at kunne redde mig ind i en hvert Dieblif pauserende Samtale om Veiret eller om Bornenes Lectier. — Hvor ofte gaaer jeg ikke, efter Dagens tilendebragte Læsetimer, ned til Familien med den faste Beslutning at deeltage i dens Underholdning, at tvinge mine Tankeevner og Meddelelsesorganer (dem jeg dog maa have som andre Mennesker) ind i den almindelige flydende Strøm, men lige saa ofte flygter jeg, efter en Timestids uheldige Anstrængelse, op paa mit Kammer igjen, enten jaget af Skammen over et eller andet, maaske indbildt, selskabeligt Anstød eller af en dunkel, uforklarlig Drift til Ensomhed, som midt i disse glade Menneskers Kreds betager mig. Og neppe sidder

jeg saa alene paa mit Bærelse igjen, og vil fordybe mig i en Bog, for jeg ogsaa forstyrres i mit Studium ved Angeren, som reiser sig over at jeg paany har givet efter for min Svaghed, ved Mistroen, som, naar jeg gjennem det tynde Brædegulv hører Lystigheden nedefra, hvisker til mig: De lee ad Dig. Saaledes hengaaer Tiden for mig med jammerlige Selvqualerier, og jeg benytter hverken Eensomheden til Studier eller de Mennekers Selskab, hvori jeg er sat, til Indgang i det praktiske Liv. O, jeg er ofte nær ved at foragte mig selv. Saaledes maa, saaledes kan det ikke vedblive; denne Wei fører lige til Cretinisme. Jeg vil endnu stride mod min elendige Natur; stod jeg blot ikke saa alene; jeg trænger til Hjælp og Opmuntring ved hvert Skridt, og hvor kan jeg forlange at Noget skal bistaae mig i min indre Kamp, naar jeg skjuler den for Alle, naar jeg giver mig Udseende af at nyde den dørsteste Sjæleroe, naar jeg instinktmæssig skjyer enhver Tilnærmelse. Der er kun eet Menneske i Verden til hvem jeg kunde betroe min Sindstilstand, som allerede engang halvt har forstaaet mig, som kunde hjælpe, hvis han vilde — men han er langt borte, og jeg hører Intet til ham. — —

Intet Brev, endnu bestandig intet Brev. Og han lovede det dog saa vist, og der laa dog et inderligt Udtryk af Sandhed og Kjærlighed i hans Die og i hans Stemme, da han lovede mig det ved Afskeden! Ak! jeg bør ikke gaae irecte med ham derfor; han færdes jo i Universitetslivets gladeste, meest ungdomsfriske Tummel, omgivet af Kammerater, af Venner, af Slægtninge, opfyldt af freidigt Haab for Fremtiden, og

udrustet med Styrke og Selvstændighed til at realisere det. Hvor skulde han da kunne faae Tid til Correspondentse med en halvglemte kjedelig, uvederkvægelig Skolekammerat, som nu desuden er ham ude af Syne; hvor skulde han midt i al sin Kraft og Virksomhed, fatte Muligheden af at han blot ved Andsladelse af hiin belovede Correspondentse kunde berøve denne Skolekammerat hans eneste Hjælpemiddel til at hæve sig af Inertiens Sump. Dog, dersom han vidste, med hvilken Frygt og Bæven og Længsel jeg tæller Dagene til Postbudets Ankomst, og med hvilken mørk Fortvivlelse jeg hver Gang Haabet atter er slaaet feil, føler mig synke dybere ned i Sumpen — han vilde vistnok bryde denne farlige Tausshed. Men jeg vil ikke, jeg kan ikke paaminde ham derom, ikke trygle om hans Venskab, ikke vælte mig ind paa ham med min besværlige Fortrolighed, med min Naaben paa Hjælp — heller undvære Alt, og tilfredsstille en uimodstaaelig Trang til Meddelelse ved, som her, at betro mine Anliggender og Sorger til det tause Papir, der blot er bestemt for mine egne Dine, og hvorfra alle disse Tvivl og Klagemaal Tid efter anden atter drage forstørrede og vanvidbringende ind i mit Bryst. Endnu engang vil jeg dog sætte en sidste Termin for mit Haab — naar Vinteren løsnes faaer jeg Brev.

Disse Mennesker ere ret at beklage med Hensyn til Balget af deres Huuslærer. Thi en saadan Familie paa Landet anskaffer sig ikke et slikt kostbart Meubel blot for Børnenes Op- lærelse i visse Kundskaber, men man underforstaaer altid i Contracten den hemmelige Artikel, at bemeldte studerede Person

tillige skal være en Tilgift eller meget mere en Drivesjæder i Familiens selskabelige Liv, d. v. s. skal forstaae at spille Kort, tale Politik og Embedsaffairer med Huusherren; være Fruen behjælpelig i alskens huuslige Arrangements, spille en Slags Courtisour-Rolle for de vorne Døttre, om der er nogen, kort sagt, forstaae med Opmærksomhed, godt Lune og moersomme Paasund at udfylde de mange ledige og kjedsommelige Aftentimer, som et Vinterliv paa Landet i en affondret Egn, for saadanne Mennesker nødvendig maa føre med sig. Intet af alt dette kan jeg præstere. Hvor maa de altsaa søle sig skuffede ved mig, og det mangler da heller ikke paa, at de lade mig mærke det; hvilket naturlignvis blot har tilfølgende, at jeg bliver endnu mere indesluttet i mig selv og fly for deres Bedrøft. Ofte, naar jeg sidder ved deres Bord, eller naar jeg modtager Afdrag paa min Løn, skammer jeg mig derover og synes at jeg bedrager dem for deres gode Sager og Penge, og at al anvendt Flid med Børnene ikke kan give Bederlag for den Uhyggelighed og Tristesse min Nærværelse udbreder i Huset. — Da kan jeg have stor Lyst til at flygte langt, langt bort herfra. Men hvor skal jeg hen? hvor findes det mig bestemte Sted paa Jorden, hvorhen ikke min mørke Skygge følger?

Nu er Vinteren løst og Vaaren er kommen i al sin Deilighed og Friskhed, men den har ikke bragt mig noget Brev. Mit Haabs sidste Termin er saaledes udløbet; jeg maa udrydde det af mit Bryst. Nu maa jeg opgive ham for steds, og søge at gjennekjæmpe mig til Klarhed ved egne Kræfter, hvor svage end disse kunne være. Jeg veed ikke hvorledes det er, men

rods Bitterheden af denne sidste Skuffelse har jeg sjelden været bedre tilmode, sjelden styrket af et saa godt Mod til Fremtiden, som netop nu. Er det Vaarens milde Aande, der opfylder mig med denne Fortrosthed? Den er en Ven, som aldrig glemmer den Forladte. — Nu først seer jeg at denne Egn er smuk, at denne Gaard har en yndig Beliggenhed paa de lysgrønne Marker, der sagte skraane sig nedad mod den store havs lignende Indsøe, eller Fjorden, som de her kalde den. Enkelte Grupper Lovtræer med sine knapt endnu oplukkede Blade sees spredte paa Engen omkring Husene, og bagenfor disse hæver Terrainen sig gradviiis til de blidt afrundede, skorbegroede Aaser, der paa denne Kant omslutte Horizonten. Luften er saa oplivende, saa reen og dog saa befrugtende, — Alting spirer og grønnes, selv endog mit Livshaab. Hvor de vinke og kalde mig til Udslugter og Besøg, alle disse grønne Enge, disse Lunde, disse Der og Ræs, disse mørke Naaleeskove! kun de satte mit Bæsen, og jeg deres — Menneskene forstyrre os blot.

Dg dog kan jeg ikke fornægte, at ogsaa jeg er et Menneske; den anorganiske, den vegetabile Naturs stumme Sprog er mig ikke altid nok — jeg føler nu mit Hjerte svulme, og længes og brænde efter et Menneskes Kjærlighed. Min Gud, min Gud, skulde du have givet mig Attraaen efter dit største Gode, og ikke Evnen til at erhverve det? Er det din Retfærdighed? —

Her er stor Stoi og Spektakel og Forberedelse i disse Dage. Man er indbudet til Gilde hos Cieren af det store

Brug, som ligger ved en Biig af Søen, en Miilsvei herfra. Denne rige og fornemme Herre, der, efter hvad de sige, for det meste med sin Familie opholder sig i Staden eller i Udlandet, og kun sjælden sees paa sin Eiendom her, er nu pludselig ankommen dertil med et stort Folge, for at tilbringe Vaaren og Sommeren paa den skjønne Søes Bredder. Denne Ankomst — hvilken Begivenhed for mine Humsfolk, og hvilken endnu større, da det ikke varede længe, før der kom Jndbydelse til dem Alle at tilbringe en Søndag paa Bruget? — Efter Landets Skik er Præceptoren indbefattet under Benævnelsen „Alle“ i Jndbydelsen; man er godmodig nok til at trænge paa mig om at følge med. Nu vel, lad mig prøve engang, — skjønt jeg i Forveien ved hvilke Dvaler selve Besøget vil forårsage mig, og hvilke Angerens Timer der vil følge efter.

Hvad er der foregaaet med mig? Jeg kan ikke finde mig tilrette i den besynderlige Stemning, som har betaget mig siden hiint Besøg paa Bruget. Det er ligesom en ny Verden havde aabnet sig for mig; jeg troer at sole varme, belivende Strømninger at gjenneufare hele mit Væsen, og at fylde mit Bryst med unævnelig Lykke og med svulmende Kraft — for Dieblikke; i de næste nedsynker jeg atter i den dybeste Modløshed, overlader jeg mig atter, værre end før, til Selvsforagtenes gnavende Piinsler. Mit Hoved brænder, mine Tanker forgjogle mig de sælsomste Billeder, de dristigste Drømme, medens min sande Bevidsthed under alt dette er vaagen, og tilhvister mig om Virkelighedens skjærende Contrast. Og dog kan jeg ikke løsrive mig fra disse Jndbildningskræften skuffende Føstrelse, dog lytter jeg med hjertebankende Glæde til de deilige Drømmes daarende

Død; jeg hengiver mig uden Modstand til denne Drommever-
 den. Hvilken umaadelig Udviklingskraft, hvilken mægtig pro-
 ducerende Gyne maa ikke Gud have nedlagt i et Menneskes
 Sjæl, naar selv et Væsen som mit, der bestandig har været saa
 afskaaet fra alle ydre Paavirkningers Befrugtning, nu ved den
 mindste blidere Berørelse med lykkeligere Naturer strax konstruerer
 i sig selv en heel Livsbygning af fremmede Forhold og Farver;
 strax ved det mindste Glimt af en kjærligere Stjerne seer i sit
 Indre opdaget og oplyst et uendeligt Tøselsernes Hav, ved hvis
 frem- og tilbagefølgende Bevægelser tusinde glimtende Livsfunkter
 opstaae og forsvinde. Først nu føler jeg hvad det er at leve,
 og jeg takker Gud for at han ikke engang har nægtet mig
 denne Tilstand. Skjønt det er nok muligt, ja høist sandsynligt,
 at enhver Anden ikke vilde see nogen Begivenhed i hvad jeg
 nu har oplevet, og skjønt det er endnu rimeligere at ingen ud-
 vortes Følger vil flyde af hvad jeg nu engang indbilder mig
 at have oplevet, saa vil jeg dog nedskrive og søge at fastholde
 paa Papiret det Indtryk, hiin Søndagsreise har gjort paa
 mig, forat jeg i kommende Tider, naar maaskee disse Blade ere
 mig de eneste Vidner om og de eneste Resultater af den nuvæ-
 rende bevægede Stemning, kan, ved atter at tage dem for Dine,
 idetmindste i Grindringen gennemleve den Række af Illusioner,
 ved hvilke jeg nu dvæler og higer.

Det var en herlig Junimorgen. Solvarmen var endnu
 ikke bleven saa trykkende, saa Alt beseirende, som den oftest kan
 være paa disse af Fjælde og Klaser indhegnede Søer; den var
 endnu kun mægtig til af Vandet, af Skove, af Marker, af
 drivende Jordsmon og blomstrende Planter at uddrage de kraf-

tige, livsnærende, aromatiske Duftstrømninger, der paa en saadan tidlig Sommermorgen spille om Vandrerens Hoved og Bryst, som et forfriskende Bad. Vor store Baad gled for udbredte Seil langsomt hen over den neppe krusede Vandflade. Medens Familien havde leiret sig bag i Baaden og var ivrig inde i en Samtale om det forestaaende Besøg og de Mennesker man der tænkte at træffe, havde jeg taget Plads i Forstavnen, og søgte at glemme hvad der forestod, ved at lade min Sjæl optages i Naturscenen omkring mig. Jeg lyttede til Vandets sagte Piblen og Squulpen langs Baadens Sider, og troede deri at skjelne et eget forunderligt Sprog, som dog var mig nærmere og fuldere end Menneskenes Snaddren bag ved mig; jeg fulgte i Tankerne Morgentaagens Bevægelser, naar den lidt efter lidt løsne sig fra Vandskorpen, og trak sig i lette Følger længer og længer opad Strandbreddens grønne Skraaninger og Aasfjæderne, for tilsidst at forene sig med de enkelte lyshvide Skyer, der hift og her seilede paa den blaa-hvide Himmel; det var mig ligesom den mit Indre saalænge bedækkende Taage med det samme ogsaa maatte løfte sig fra mit Bryst og stige op til Klarhed. Jeg lod mit Blik ile forud fra Bynt til Bynt i de mange Vassjins, som med disse Vandets Sædvane aabnede sig og lukkede sig, alt eftersom Baaden drev fremad; jeg vilde gjerne blive ved saaledes indtil det sidste Næs veeg, forat see, om min ubestemte Længsels Gjenstand maaskee derbag skulde aabenbare sig. Min Aand var denne Dag, som aldrig tilforn, gennemgittret og blidt bevæget af hiin ubestemte Længselsfølelse, og ligesom festligt beredt paa at modtage det afgjørende Indtryk. Men dette's Ophav satte jeg langt henne i Horizontens fjernefte Dunst, og mindst ventede jeg at det skulde stige

op for mig af de fremmede Menneskers Kreds, som jeg idag saa saare gruede mig til at træde ind i. — Under mine Drømme havde jeg jo næsten glemt dette Bestemmelsessted, og idethale hvorfor vi besøgt os paa denne lille Udfart; Virkeligheden falder derfor dobbelt angstende over mig, da vi, ved at bese om en Odde, kom ind i den Biig, ved hvis Ende Bærket ligger, og pludselig saae alle dets Bygninger og Indretninger udbredte for os. Denne Udsigt kunde ellers i og for sig være skjøn nok, og vel skikket til at opvække mere behagelige Fornemmelser, end dem hvormed jeg hilste den. Det Dalsøre, hvori Bærket var anlagt, adskiller sig nemlig paafaldende fra de øvrige som have sit Udløb til denne Sø. Jstedenfor som disse at dannes ved jævnt nedskraanende, granklædte Aaser, med en bred Bræm af opdyrket Jord forneden, styrt her de bratte, næsten nøgne Fjeldvægge i dristige Afstøtser ned til begge Sider mod den rivende Bjergelv, hvorved Brugets Maskiner drives, og som i Fos paa Fos skummer ned i Bugten. Denne Dalens oprindelig vilde og gælde Charakter formildes dog ved den hyggelige Vegetation, som er fremdrevet blandt disse varmende Klippevægge, de skønne Krands af vaiende Løvskov som hænge langs alle Fjeldrevner, og de lysgrønne, veldyrkede Pletter, som vise sig her og der paa Afstøtterne. Bærkets Driftsbygninger ligge paa den venstre Elvbred i en vidtloftig Strækning, ligesom fastklæbende til de sorte Klippevægge og uden Ophold oversproitzede af det fossende Vandstum; længer nede, paa den modsatte Side af Elven, bemærkes Gierens Baaningsbygning, lang og lav, omfattet af gamle, mægtige Træer, paa en lille Elette, hvis bratte Afhæld mod Elven er benyttet til en i Terrasser anlagt Have. Alt dette, seet i Perspektiv fra Søen af, maatte

give et frappant og malerisk Skue for Den der i Ro og Mag kunde nyde det; men Saadant var ikke Tilfældet med mig i hint første Dieblis, jeg var altfor betaget af mine dumme Rædsler for de Folk, der beboede dette romantiske Sted. Siden betragtede jeg det rigtignok med andre og mere kjærlige Blikke.

— Vi landede, steg opad den temmelig steile Bei til Huset, og besandt os snart under de høie Lindetræer, der beskygge Hovedtrappen. Her ventede mig et penibelt Dieblis: Grupper af festligt smykkede, fremmedudseende Gæster vare deels omspredte paa Grønsværet under Træerne, deels paa Trappens brede Trin, lænende sig til Gelænderet. Midt igjennem disse Rækker af speidende Dine og, som det forekom mig, spodsk smilende Munde, maatte vi begive os opad Trappen til det øverste Trin, hvor Huusherren stod for at modtage os. Aldrig er nogen Vandring forekommet mig længere end denne paa nogle faa Skridt; der hang sig Blylodder ved mine Fødder og det svimlede for mine Dine. Det kunde kun lidet hjælpe at jeg midt i min Vaande troede at bemærke, hvorledes mine ellers saa støiende og sikkert Huusfolk nu teede sig næsten ligesaa forlegne som jeg selv; endnu mindre kunde det nytte at jeg inden i mig i al Hast fremførte alle mulige Modgrunde og Correctiver mod en saadan Paroxysmus, den vilde ikke vige. Jeg veed ikke om eller hvorledes jeg gjorde min Reverents for Huusherren, hvis anseelige Gestalt dæmrede for mig som gjennem en Taage; jeg veed ligesaa lidt hvorledes jeg kom ind i den til Trappen stødende Havesal, hvor Gæsterne lidt efter lidt forsamledes. Her skyndte jeg mig snarest muligt at finde ind i en Krog mellem et Bord og en opslaaet Dør. Først fra denne Forstandning vovede jeg at fæste et nogenlunde roligt Blik paa disse for

mig saa nye og uvante Omgivelser. Selve Rummet, hvori
 jeg befandt mig, opvakte min Beundring og indgjød mig en
 Erbødighedsfølelse for de udvalgte Vasener, der daglig opholdt
 sig der. Jeg vil gjerne troe at denne Havesals Udsmykning
 maaskee vilde synes tarvelig og gammeldags for dem, der ere
 vantede til at færdes i den store Verdens Saloner, men for mig
 var den endnu det Prægtfuldste jeg havde seet, hvilket da rig-
 tignok ikke vil sige meget. Store Speile indfattede i forgyldte
 Lister; Malerier, hvis Værd jeg vel ikke forstod at bedømme,
 men som imponerede mig meget; Lænestole og Sæphaer med
 Silkebetræk, Tæpper, Gardiner &c. Alt dette syntes mig en
 fabelagtig Prægt. Til Haven stod Glasdøre og Vinduer aabne,
 og en stærk Blomsterduft strømmede derfra ind i Salen. Op
 og ned i denne bevægede sig Gjæsterne af begge Kjen; de fleste
 af dem vare fulgte med Værten fra Byen, altsaa for mig alde-
 les ubekjendte Skikkelser; de saae hule og stelte ud, og jeg
 føelte jeg Intet havde tilfældeds med dem. Men deres Ydre
 var glattet og prægtigt, og jeg hævdede tilbage for Sommeren
 paa deres Klædebon. Rundtom mig lod fra dem alle en Hvi-
 sken og Surren og Talen i Munden paa hinanden, der bedø-
 vede mig. Jeg ønskede mig langt ude igjen paa den eensomme
 Sø, med Taageskyer til Selskabsgjæster og med Vølgernes
 Rislen og Squulpen til Underholdning. Her i dette indeluktede,
 fremmedartede Rum syntes det mig som om disse surrende Au-
 tomater sluttede tættere og tættere Kredse om mig, og stirrede
 paa mig med deres glindsende, stive Dine, og pegede paa mig
 med deres lange, tynde, med Ringe smykkede Fingre. Jeg lod mit
 Hoved synke ned paa Brystet og lukkede mine Dine, overvældet
 af denne Svimmel; da mærkede jeg at den hele Surren og

Støien med Gæt ophørte, og afløstes af en dyb Stilhed. Jeg saa op for at erfare Aarsagen til denne pludselige Forandring, og bemærkede, at Alles Blikke vare vendte mod den aabenstaaende Dør til de indre Værelser, hvorfra en rank, hvid Kvindeskikkelse netop traadte ud i Salen. En finere, bedre Atmosfære syntes at udstømme fra hende. Alle vendte sig mod hende, Alle forekom mig at hæves, at foræbles ved hendes Beskuelse. Og saa jeg greb hendes Billede med hele min Sjæls Magt. Fra nu af havde jeg ikke Tanke, ikke Dø for Andet.

Hendes Billede! — hvorledes skulde jeg kunne giengive det i Ord, jeg som ikke er Ordet mægtig, jeg som ikke har andre Vignesser og Farver at tage af, end de fattige, som den sjælløse Natur har kunnet afpræge i mit forhen saa aflukkede, saa skummelt øde Indre. Hendes Billede! — men, om jeg endog kunde, hvorfor skulde jeg forsøge paa at afcopiere det her; disse Blade ere jo ikke bestemte for andre Dine end mine egne; fremmede skulle ikke af min Beskrivelse lære hende at kjende. Og jeg behøver visseelig ikke ved nogle døde Tegne og Bogstaver udenfor mig at hensætte Omridsene af dette herlige Billede, der gennem det første Blik drog ind i min Sjæl, og fæstnede sig der med en Glands og en Reenhed, som vil give mig en Ledestjerne for hele mit Liv, ja som, jeg føler det vel, endog vil staae og tindre over min Grav. — Thi dette Billede er ikke et Aftryk af hendes jordiske skønne Form alene, men det er hendes rene Sjæls Udstrømning gennem dette harmoniske Middel, hvilken jeg nu har optaget i mig som min Sjæls Kjerne, fordi jeg før ingen saadan havde, men kun Tomhed og Savn. — Nu først føler jeg Forskjellen mellem ængstelig at søge Næ-

ring for et hjærlighedsterstende Sind i Betragtningen af den døde Natur, hvorover Guds Aande kun svæver, og at finde denne Næring ved aandelig Tillegnelse af en selv levende Form, inden i hvilken Guds Aande boer. Paa denne Maade kan jeg siige at hun er min for Livet, forsaavidt som hun dog ikke kan forhindre sit yndige, klare Billede fra at fæste blivende Sted i min Tilværelses inderste Kreds. Al, jeg veed ikke selv hvad jeg her nedskriver; mine Tanker ere saa fulde og dog saa forvirrede; jeg søger forgjæves at gjøre mig Regnskab for hvori denne Fornemmelse bestaaer, og hvor den vil føre mig hen; men jeg vil, jeg maa uden Modstand overgive mig til dens mægtige Ledning.

Jeg syntes at alle de i Salen tilstedeværende tomme Figurer maatte sunket i Knæ, da hun traadte ind, saadan Høihed og mild Aandsøvermagt udgik der fra hendes klare Pande, hendes dunkle, straalende Dine. Og dog var hun i sit Ydre simplere end dem alle; ingen raslende Silkefladning, ingen Smykker af Guld og ædle Stene betegnede hendes overordnede Standpunkt: en simpel hvid Dragt faldt i lette Følger om hendes ranke Skikkelse, og hendes kastaniebrune Haar var uden anden Prydelse end dens egen Glands lagt glat om Pande og Kinder. Men en ubeskrivelig Tone af naturlig Adel og Dignitet var udbredt over hendes hele Fremtræden, og da hun sagte og let gled igjennem Salen, og blidt hilsende nærmede sig til de forskjellige Grupper, og disse ærbødige vege tilbage og dog opmærksomt hangte ved hvert af hendes Ord, tænkte jeg mig uvilkaarligt den hele Scene som en Dronnings Audientie til sine Vasaller. Hvor bankede mit Hjerte voldsomt, da hun

paa denne sin Dmgang ogsaa kom i Nærheden af den Krog, hvor jeg var bleven indfilet af en jammerlig sky Frygt for de pralende Mennesker, der nu efter hendes Nærværelse vare blevene mig saa aldeles ligegyldige, at jeg ikke begreb hvorledes jeg havde kunnet føle mig generet af dem. Hun talte til dem der stode mig nærmest, og mit Dre inddrak begjærligt hendes melodieuse Stemme, paa hvis bløde Svingninger min Sjæl vuggede sig, uden at bekymre sig om Meningen af de ligegyldige Ord. Det forekom mig, som havde jeg hørt denne blide Klang før i mine eensomme Drømme, naar jeg, forladt af alle Levende, troede til Gjengjæld at kunne aflytte Naturen dens inderste Toner. Nu, nu passerede hun lige forbi mig — hun standsede et Dieblis og betragtede mig med et forunderligt, spørgende Blik, der gjennemrystede mig fra Jøse til Gudsaaale. Det lod som hun ventede jeg skulde tale til hende; men skjønt jeg om muligt vilde givet Alverden for et eneste Ord, kunde jeg dog ikke finde dette, ikke engang en stum Hilsen formaaede jeg at frembringe: Jeg var aldeles betaget ved at føle mig i hendes Atmosfære; den ene hede Strømning gjød sig over mig efter den anden, mine Knæ skjælvede under mig, og jeg maatte støtte mig til Bordet for ikke at synke om. Da jeg kom til mig selv igjen, var hun allerede langt borte. Jeg vovede mig ud af min Krog, drevet af en Gølelse, som var stærkere end Forlegenhedens. Jeg fulgte hende i nogen Afstand hvor hun gik; jeg forstyrrede derved ofte Gjæsternes fortrolige Rhymer, jeg udsatte mig for deres haanende Blik, for deres Skuldertræk — men disse for saa frygtelige Anstød havde ikke længer nogen Braad for mig, hvad brød jeg mig derom, naar jeg kunde opfange Lyden af hendes Stemme, naar mit Die kunde følge

enhver af hendes yndige Bevægelser? — Da vi skulde gaae til Middagsbordet, bemærkede jeg at en aldrende Herrer, der syntes den fornemste af Gæsterne, bød hende Armen og førte hende foran Alle ind i Spisesalen. Her kunde jeg ikke følge nær i hendes Spor, men maatte som en af de Sidste og Udmygste i Selskabet tage Plads langt nede ved et Sidebord, hvorfra jeg knapt kunde faae et Glimt af den, som for mig nu er Alt i Alt. Den hele prægtige Bordscene, som til enhver anden Tid vilde have fremkaldt min Forundring og optaget min hele Opmærksomhed, forekom mig nu kun kjedelig og uendelig, ja væmmelig naar jeg betragtede Rækkerne af dampende Fæde og tyggende Kjæver. Jeg kunde ikke tænke mig at hun var nærværende ved dette dyriske Graadserie; jeg spurgte mig selv hvert Dieblif: hvad gjør hun nu, hvem taler hun med nu, flygter hun ikke bort fra Alt dette, og jeg havde ingen No paa mig. Undertiden følte jeg mig fristet til at indlede en Samtale med mine ivrigt beskæftigede Sidemænd, forat faae at vide hvem hun var og i hvilket Forhold hun stod her i Huset; men saa tog jeg mig igjen, thi jeg havde en maaskee barnagtig Gru for at komme ud af min nærværende Uvisshed; jeg syntes at hun tilhørte mig mere, saalænge jeg ikke vidste hendes Udspring, saalænge hun stod for mig uden Sammenhæng med den øvrige Menneſkehed. — Endelig langt ud paa Eftermiddagen reiste man sig fra den lange Bordsession, og Selskabet begav sig i adspredte Partier ud i Haven, for at nyde den kjolige Aftenluft. Her gjenfandt jeg snart min ledende Stjerne. Jeg saae hendes hvide lette Gestalt i Spidsen for endeel Damer og Herrer at ile fra Blomsterbed til Blomsterbed, fra Terrasse til Terrasse, fra Udsigt til Udsigt; det saae ud som viste hun dem

om paa sine Yndlingssteder. Jeg turde ikke aabenbar slutte mig til hendes Følge, men jeg bevægede mig dog altid i hendes Nærhed; deels ad Gjenveie, deels bag Buskadsen og Hækker iagttog jeg ethvert af hendes Skridt, og indslugede mere og mere den trylleriske Duft af hendes Nærværelse. Med hemmelig Glæde havde jeg i hendes synlige Kjærlighed til Blomster og Planter opdaget eet Forbindelsesled i den umaadelige Afstand, som adskilte os; jeg bemærkede med inderlig Fryd hvorledes hun ømt boiede sig ned til de mindste Blomster og Værter og ligesom saae til deres Befindende; jeg hørte stolt og begejstret paa hvorledes hun, efterat have fort sit Selskab til et ophøiet Sted i Haven, hvorfra der havde en herlig Udsigt over Fjord og Kyster, med Overbeviisningens Betsalenhed prisste vort Fædrelands Natur-Skønheder fremfor fremmede Landes. Genrevet af saadanne Diebligs uimodstaaelige Interessse skede det vel nogle Gange, at jeg nærmede mig formeget, eller traadte ud af mit Skjul, saa at hun blev mig vaer, og jeg stod da som en opdaget Misdæder over for hende. Men hun viste da hverken Spot eller Forundring, som de Øvrige; hun betragtede mig kun med dette lange, milde, forunderlige Blik, som allerede engang havde hvilet paa mig i Salen. Saaledes, sagde jeg til mig selv i min Forsængelighed, saaledes betragter hun ikke de andre; hun føler vel at her er en Sjæl, der trods dens jammerlige Gysle dog staaer hende nærmere end noget af de mange Hverdagsmennesker, som omgive hende. — O Gud, hvad er jeg, at jeg tør nære saadanne stolte Tanker? Har jeg den Gensomme, den Ugle, den Ukyndige, den Døve, Ret til at sætte mig over Andre, til at tænke mig sammen i eet Maa-

dedræt med et finere Væsen, som denne Navnløse? — Tilgiv mig, min Gud! — Min Vængsel efter Liv gjør mig rasende.

Hum er atter gaaet ind i Huset med Gæsterne. Jeg er bleven tilbage i Haven paa den grønne Plads udenfor Trappen, under de høie Lindetræer. Jeg har nødig at være en Stund alene forat samle mine Tanker, forat finde mig selv igjen i alle disse nye Indtryk. Solen er gaaet ned, men en nordisk Sommeraftens dæmrende Klarhed hviler over Eggen. En kjelig Luftning stiger op fra Fjorden og rasler hvistende i Trærnes Kroner og i de lavere Hækker, og fører afrevne Blade i smaae Svirvler henad de smale Gange. Alt er stille i Haven; kun fra de nære Bøssesald høres stødvist dampet Brusen. Trods den næsten fuldkomne Dagsklarhed har man dog tændt Lys i Kroner og Lampetter inde i Havesalen, og den kunstige, rødgule Lysning bryder sig forunderligt gennem de høie Vinduer og det grønne Løv sammen med Dagsljæret udenfor. Alle Dimgivelsler, alle Grindringer, alle Fremtidsdrømme forene sig til at bringe mig i den mest bevægede Stemning. Mit Bryst er fuldt til at sprænges, mit Hoved brænder; jeg lægger min Pande mod det dugvaade Græs, og styrker mig i Jordbundens friske Uddunstning. Da træffes mit Øre pludselig af musikalske Toner inde fra Salen; efter nogle Forslag paa Instrumentet hæver sig en Qvindestemme, reen, klar og sjælsfuld, som jeg aldrig har hørt den — jeg springer op; det er hende, det er hendes Røst, jeg tager ikke Feil; o min Gud, kan saadanne Toner boe i et Menneskes Bryst? — Jeg kjender Melodien, det er en gammel Folkefang fra en af vore Fjelddale, vild,

klagende af dyb Beemod og underlig Skovlængsel, jeg har ofte nynnet den for mig selv, paa mine eensomme Vandringer gennem Lier og Skove — men saaledes sunget, saa dybt følt, saa simpelt, saa klart, saa træffende Fjeldharpens rette Streng — det havde jeg ikke kunnet tænke mig, det aabner en ny Port i min Sjæl for en Uendelighed af aldrig anede Nyheder. Jeg drages uvilkaarlig nærmere til disse herlige Toners Udspring — jeg stiger op ad Trappen, jeg skrider fast og uden Forlegenhed, ligesom opholdt af Sangens Kraft, gennem Salens hele Længde, medens Gæsterne sidde stivt rangerede til begge Sider, og høre paa denne Musik som paa enhver anden. Jeg stiller mig lige ved Instrumentet, ved hvilket hun sidder; jeg bøier mig derover; jeg folder uvilkaarligt Hænderne som til Bøn, medens denne fulde Strøm af besjælede Toner stiger mig imøde — hendes dunkle Blik hviler paa mig med Sangens hele Udtryk — jeg føler at mine Dine fyldes med Taarer. —

Da hun havde endt, og jeg endnu stod ligesom fasttrykket i samme Stilling, saae hun endnu engang paa mig og sagde med et usigeligt Udtryk af Godhed og Deeltagelse: „De kjender denne Sang min Herre, ikke sandt? Den er fra disse Dale“. — Hun havde talt til mig, til mig! virkelig til mig! — jeg kunde neppe troe det, jeg stod bedøvet af min Lykke, og jeg vidste ikke at benytte den. Før jeg kunde saae samlet mig til et Svar, skede der et almindeligt Opbrud; mine Gæstfolk kom og gjorde deres Afskedscomplimenter for Værten og for min ubekjendte Dame. Vi maatte afsted. Endnu engang saae jeg mig om efter hende, der nu, som da vi kom, stod i

Døren til de indre Værelser, og strax derpaa forsvandt. Svorledes jeg kom ned i Baaden, og ud af Viggen, paa den aabne Fjord igjen, erindrer jeg ikke. Jeg sad som i Dremme og stirrede paa de af Forstærken fløvede, blinkende Bølger. I Nattefyset foran mig troede jeg endnu at see hendes hvide Gestalt som en let Taage glide fremad, jeg syntes endnu at høre Gjenlyden af hendes klare Sang at svæve vidt heneover den dæmrende Fjord og mod dens dunkle Bredder.

Skjønt jeg næsten havde opgjort med mig selv, at jeg ikke vilde spørge hverken efter hendes Navn eller Stilling, at jeg saalange som muligt vilde søge at bevare hendes Billede klart og reent, og ubehæftet med jordiske Tilfætninger, der for mig altid vilde være forstyrrende — kan jeg dog ikke afholde mig fra med Begjærlighed at opfange de Bemærkninger, som mine Gnuksfælt kun altfor ofte lade falde om Personerne paa Værket. Jeg, som tilforn var saa deeltagelsesløs for deres hele Snakkefreds, som flygtede op paa mit Værelse ved den mindste Indblanding i deres Samtaler, jeg sidder nu den hele Aften nede hos dem og lytter efter, og mærker Ord, og forsøger undertiden endog paa, keitet nok, at lede Samtalen hen i den Retning, som for mig ene har Interesse. Jeg har da paa denne Maade allerede udbragt, at hun er Husets Datter; at hun kun har tilbragt sin tidlige Barndom her i Egnen, men siden er opvokset og har faaet sin Dannelse deels i Staden, deels og fornemmelig i Udlandet, saaledes at hun er lidet kjendt her paa disse Kanter, hvor man betragter hende som en Fremmed man ikke kan gjøre sig fortrolig med. Det morer mig at høre disse

godmodige, men til Forestillingerne i deres snevre Bygdefreds indskrænkede Mennesker, omtale dette Bæsen fra en anden Sphære som en forskruet Tingest, der vil gjøre sig bedre end Andre, og som endelig skal være saa lærd og saa fin, at det er en Gru". Jeg leer heraf, og dog hvorledes kan jeg selv tiltage mig Ret til at forstaae hende bedre end disse, da dog min Kreds har været endnu mere indskrænket end deres. Men jeg troer dog, at Den der har levet i Genfomhedens Uendelighed er mere skicket til at opfatte det almindeligt Menneskelige, det Skjønne og det Dphoiede, end Den, der har bevæget sig al sin Tid i en borgerlig Virksomheds og Dmgangs indsnærende Forhold, og som derfor seer friere, mere begavede Naturer kun i disse Forholds Brægespeil.

Min Nysgjerrighed har dog baaret sin Straf. Den har forbittret mig Beskuelsen af det idealske, rene Billede af hende, jeg bærer i mit Indre; den har sat en mørk, en uhyggelig Skygge derbag, som bestandig haaner og truer. O, hvad gav jeg ikke nu forat have mit forrige Ubekjendtskab til hendes Livsforhold tilbage! Saalænge man er uvidende om et Onde, eksisterer det ikke, om det saa end staaer lige bag Ens Ryg med opløstet Dolk. Det er dog ikke Esterretningen om hendes Herkomst, Rigdom og Stilling i Samfundet, som har foruroliget mig. Selv om man havde bragt mig Sagn om at hun var en Kongedatter, vilde ikke dette have forfærdet mig eller forandret mit sjælelige Forhold til hende, da den legemlige Afstand mellem os i begge Tilfælde vilde være ligestor, eftersom den er uoversigelig, og det altsaa ikke er i disse Regioner at

men Tanke ligger, saalænge jeg kun troer at hendes Aand er reen for Berørelse med andre. Men igaar blev jeg i vor sædvanlige Aftensamling, hvorved de Andre tale og jeg lytter, underrettet om, at Damen paa Bærket er forlovet med en Udlænding, en Englænder troede man, der i Sommer skal ville komme herop, for her at holde sit Bryllup og strax føre sin unge Kone med sig til sit Hjem. Nu, hvad kommer det mig ved? Sker der ved noget Indgreb i mine Forventninger, i mine Rettigheder? Har vel nogenfinde den vanvittige Tanke sneget sig ind i min Sjæl, at jeg skulde kunne blande min usle, dumpe Tilværelse ind i hendes rene og straalende? Nei, jeg har jo kun betragtet hende, jeg har jo kun tilegnet mig hende saaledes som ethvert menneskeligt Sind, som dertil eier Gyde, maa kunne optage i sig Billedet af det Skjønne og Opheiede i Naturen. Hun ahner ikke i sin Skjønheds og Lykkes Tylde, at et armt, livshungrende, sygeligt Sind drager Næring af hendes Rigdom, og om hun vidste det, vilde hun ikke vredes derover, og endnu mindre derved føle noget Aftag i Kraften af den rene Lyshing, hun udbreder om sig hvor hun færdes. Jeg er mig bevidst alt dette, jeg siger mig selv hver Time paa Dagen, at denne Slags Besiddelse er den eneste jeg kan opnaae, ja endog ønsker at opnaae — og dog nu, da jeg faaer Budskab om at hun er Brud, at hun vil dele Skjæbne med En hende Værdig, saa gjennemfares mit hele Væsen af en iisnende Fornemmelse, jeg føler mit Hjerte krumpe sig sammen, og atter strax derpaa at fyldes med brændende Uvillie mod hiin Fremmede, der vil komme og føre mit Fædrelands skjønneste Blomst bort fra dets Kyster. Det hjælper ikke at jeg foreholder mig selv det Latterlige, det Urimelige, det Slette i denne Uvillie, i denne Mis-

undelse; det hjælper ikke at jeg flygter tilbage til det Aandiges Regioner — jeg kan ikke — jeg kan ikke komme bort fra den gnavende Bevidsthed: Hun er en Andens! Saa er da jeg ogsaa midt inde i de jordiske Lyster og Begjærligheder, jeg som indbildte mig gennem Sjælseenfomhedens Luttrene at være ført langt udenfor deres hvirvlende Kredse! Den Følelse, som jeg i min Forsængelighed tog for Sjælens uegennyttige, rene Glæde over det Skjønne, var altsaa dog kun en Uttring af den sandfelige Kjærlighedsdrift, som her vil og maa føre mig til Undergang, istedetfor til Opføstelse? Nei, nei, disse ubudne Tanker skulle ikke faae Overhaand; jeg vil forsøge og hærde min Villiekraft i at holde mit Ideal frit for disse mig uvedkommende Tilfætninger.

I Uger har jeg nu levet af Grindringen om hiin herlige, begivenhedsrige Dag, som for mig altid vil staae som en friskgrønnende, palmevistende Dags i mit eensformige Livs graa Dræn. Men skjønt denne Grindring hidtil har med Nærværelsens stærkeste Farver opfyldt ethvert af mine Dieblikke ved Dag og Nat, i vaagende Tilstand og i Dremme, saa er det dog nu kommet saavidt med mig, at selv den ikke meer er mig nok. Ikke at den trænger til nye Næring, eller er blegnet, tværtimod, det er dens stedse stigende intensive Kraft, dens næsten Antagen af Virkelighedens Former, der driver mig fremad paa de vilde Dussers Bei, og forlanger mere og mere. Der er en Stemme, som uophørligt og lidenskabeligt hvisker mig ind i i Sjælen fristende Ord, som disse: „Seer du hiin Odde der ude i Fjorden? Bag den er Bærkets Dal, og der lever hun,

der aander hun, der glider hendes hvide Skikkelse blandt Havens Træer, medens du gaaer her, en kort Wei derfra, og plager Dig med tomme Lustbilleder! Skynd Dig, snart er hun borte for steds! — Hvis er denne Stemme? Den Geist, som Gud engang satte her til at fængsles af dette skrøbelige Legeme, har ikke lært den af sig selv — den kommer udenfra med dæmonisk Magt, og udtaler Ord, som jeg ikke før har vidst, og lokker mig med Billeder, hvorom jeg før ingen Ahnelse har havt. Med Rædsel spørger jeg mig, om det er den gamle Trister, hvorom Bibelen taler? Jeg veed at hans Raad ville føre mig ud paa Videnskabens, paa den efterlængtede Umuligheds Afgrund; og dog, vil jeg have Kraft til at modstaae dem?

Jeg maa derhen. Dog ikke for at skue hende selv, ikke forat indsuge hendes umiddelbare Nærværelses Aande, den jeg nu anseer for en farlig Gift, skjøndt jeg først følte den som en lægende Balsom. Jeg vil kun opsoge de Steder hvor hun pleier at vandre, og see dem langt fra, paa Tider, hvor jeg ikke kan vente at træffe hende selv. Deri kan dog ingen Synd, ingen Fare ligge. Jeg pleier jo ellers ofte nok streife om i Skov og Mark for ingenting, hvorfor kan jeg da ikke tage Veien over Næsen til Bærskdalen, forat nyde den skønne Udsigt der? Al, der er den første Frugt af Tristerens Raad; jeg søger forgjæves at skuffe mig selv. Hvorfor kan jeg nu ikke ligesaa godt aabenbart vove at see den Sandhed i Dinene, at jeg vil lægge Veien over Næsen fordi Vandturen er mere bemærket, og fordi jeg haaber mere skjult at kunne naae Haven fra en af Fjeldsiderne, end fra Stranden af? Det nytter mig

til lidet at gaae disse Omveie i mine egne Tanker; affled maa jeg dog, did hvorhen min Længsel og min Skjæbne driver mig.

Jeg har atter seet hende! Alle Tvivl, alle Skrupler, al Rædsel for onde Indskydelser ere gaaede op i dette ene Diebligs salige Bished. Jeg har seet hende igjen, hvad bekymrer jeg mig saa om andet? Og det maa jo være Forsynets Styrelse, at saa skulde skee, at jeg endnu engang skulde see denne qvægende Stjerne lyse over mit høitbølgende Indre, thi jeg kom jo med Billie derhen saa tidligt om Morgenens, at selv den ringeste Tjener maatte antages at hvile i sin Nattero — og desuagtet traf jeg hende, Husets Datter, den fine Dame, ude i fri Luft. Og ikke nok dermed — jeg har medbragt fra denne Morgenvalfart en Reliquie af hende, som nu er min Andagts Gjenstand. Dog jeg vil være besindig i min Glæde, jeg vil rolig fortælle mig selv hvorledes Alt er tilgaaet — det er ligesom jeg har det sikrere, naar det er fæstet paa Papiret. — Solen var endnu ikke staaet op, da jeg brød min Vej gennem de vilde Granskove, der tildeels bedække Heiene mellem den videre Dal eller Slette, hvor mit nuværende Hjemsted ligger, og den Elvekloft, som danner Bærksdalen. Den kolde, blege Morgenlysning var netop tilstrækkelig til at lade mig gjenkfende de Søsterstier og Mærker, dem min Erfarenhed i disse Slags Bjergvandringer paaviste mig som Ledere i den Retning jeg ønskede. Medens jeg saaledes arbejdede mig frem i Dæmringen, snart gennem rullende Steenblokke, knagende Grene og pidskende Granbuske, snart gennem bløde Myrstrækninger, hvorpaa Nattetaaen endnu flam og tæt hvilede, snart opad bratte, nøgne

Fjeldsraaninger, hvor den anstrængte Fod idelig gled tilbage i
 det løse Møs, — da maatte jeg uvilkaarlig ofte ghye for mig
 selv, thi jeg tænkte mig som en Ildgjerningsmand, der gjen-
 nem Nat og Skov drager ud for at søge sin Udaad. Hvad
 vilde jeg og hvad skulde jeg her i disse Ødemarker paa denne
 Tid? Hvad søgte jeg i den Dal, jeg saa ivrigt stræbte at naae?
 Jeg vidste det ikke, men jeg maatte fremad, skjønt det tyktes
 mig at alle Grangrenene som sloge mig i Ansigtet vare lige-
 saamange levende Arme der vilde holde mig tilbage, skjønt jeg
 troede at høre forunderlige Varselsraab og Hyl inde fra Skov-
 tykningen og Bjergklosterne, skjøndt de flammende Taagefigurer
 paa Mosegrundene syntes for mine Dine at forme sig til spø-
 gelseagtige Skikkelser, der i lange Bevandter droge forbi mig,
 og med truende Gebærder pegede ad Hjemkanten til. Fremad
 maatte jeg dog, bestandig fremad — ved Maalet sad jo den
 hvide Tryllerste og kaldte med sin klare, smeltende Sang. En-
 delig naaede jeg, badet i Sved og rystet af Dødsghysen, den
 sidste Høide, hvorfra Fjeldsiden gaaer næsten lodret ned til
 Dalen, i hvis Bund Bærket ligger. Netop som jeg betraadte
 Fjeldryggens yderste Kant, steg Solen op bag de midt overfor
 liggende Fjeldmasser, og bredte et Hav af flammende Glands
 over det vide Landskab, over den dybe, under mine Fødder
 blaaende Dal, over Fjordens blinkende Speil, og over de
 fjernere og fjernere Aaser. Udmattet sank jeg ned paa Fjeld-
 pynten, overgydt af de varmende Straaler; denne Hilsen af
 Livets synligste, føleligste, uendelige Magt, her i Sigte af
 hendes Bolig, opreiste mig, vederqvægede mig snart, og jog
 alle Nattevandringens angstende Varselstegn og Dromme til-
 bage til de forladte Skoves dybeste Gjemsler.

Efter nogle Diebliffes Hvile i det varme Solbad forsøgte jeg nu at stige ned ad den bratte Fjeldside til Dalen, heldende mig deels til Spalter, hvor Granen og Birken havde klamret sig fast med sine Rodder, hvilke tjente mig som Trappetrin, deels til Render, hvor Klippen var smuldret op, og hvor jeg gled nedad i de løse Steenmasser. Ikke uden Fare og med megen Møie lykkedes det mig endelig at naae Foden af Fjeldvæggen, hvorfra et tæt Birkekrat strækker sig ned til Haven, paa hvis modsatte Kant Elven strømmer. Gjennem dette Løvsfuld listede jeg mig frem til Havens Indhegning, i det Haab derfra ubemærket at kunne kaste et Blik ind i Helligdommens mig saa dyrebare Steder. Men ogsaa det lave Steengjærde, hvoraf Indhegningen bestod, var næsten ganske og aldeles overgroet og bedækket med Krat, Tornebuske og bredbladede Urter, saa at alt Indblik i Haven ganske var spærret for den udenfor Staaende. Jeg betænkte mig imidlertid ikke længe paa at stige over Indhegningen, og begibe mig ind i det dyrkede Strog, stolende paa at den tidlige Morgenstund vilde forhindre ethvert Møde med Stedets Beboere. Det syntes ogsaa virkelig som om denne min Formodning vilde blive stadfæstet, thi skjønt jeg vovede mig temmelig langt frem i Haven, endog op mod Huset, saaes intetsteds nogen Bevægelse af levende Væsener, skjønt Spor af deres Tilværelse og Birken overalt var mærkelig i den Orden og Rethed, hvormed Gange og Blomsterbed og Træpartier vare vedligeholdte. Paa denne floielsbløde Grønning foran Huset stode de gamle Lindetræer høie og stille som trofaste Vogtere; Morgensolen blinkede paa Baaningens mange Vinduer, men indenfor var Gardinerne nedladte og alle Døre vare lukkede. Over hele Egnen hvilte den tause, forventningsfulde

Morgenfred, under hvis klare Dække den kommende Dags Scener og Møier ligesom synes at slumre og drømme. Gjort tryk ved denne Stilhed og Ensomhed, vandrede jeg aabenlyst omkring i Havens Gange og Terrasser, opføgende og drælende ved de Steder, hvor hun hiin Aften havde sat sin Fod. Saaledes kom jeg lidt efter lidt til den nederste Deel af Haven, hvor den Høi findes, fra hvilken hun havde vist sine Gæster Udsigten over Fjorden. Dette særdeles pittoreskt beliggende Udsigtssted dannes af en i Elveleiet fremspringende Klippepynt, der styrter lodret ned mod den skummende Fos, medens den indad mod Haven sænker sig i en jævn Skraaning, beklædt med et Græsdaække. Overpaa dens Plateau var en lille Lund af unge Birke- og Lærke træer, udfyldt mellem Stammerne med blomstrende vilde Rosenbuske, og aaben mod Elven og Fjorden, men i en Halvcirkel lukket mod Haven og Huset. Opad den bløde Græsskraaning nærmede jeg mig nu lydløst denne Lund, som jeg vistnok med Rette antog for hendes Indlingsplads, og hvor jeg derfor ogsaa agtede at dræle længst. Netop som jeg stod i Begreb med at bøie de Grene tilside, der hindrede mig Indgangen (thi jeg var steget op fra den urette Kant) traf mig gennem Levets Aabninger fra Lundens Indre et Syn, der gennemførte mig med et elektrisk Slag, og rodfæstede mig til Stedet. Var det et Føster af min Iudbildningskraft, eller en Incarnation af den Grindring om hende, der opfyldte dette Sted: — hendes deilige, hvide Gestalt aabenbarede sig for mig derinde i den grønne Dunkelhed. Nei, det kunde intet Phantom være — der sad hun jo selv for mig paa Bænken, med det skjenne Hoved støttet paa Armen, der hvilede paa et foran hende staaende Harebord, hvorpaa ogsaa saaes hendes

Straahat og en opslagen Bog. Men hun læste ikke deri; med et tankefuldt Blik saae hun ufravendt ud over Fjorden; et Udtryk af mild Vængsel og dog Tilfredshed hvilte over hendes Ansigt, hvis rene Profil klart tegnede sig for mig mod Lovets dunkle Baggrund, medens en bred Strøm af skinnende Solglands faldt over hendes hele Skikkelse fra Abningen mod Fjorden og omgav den ligesom med en Glorie. Ved hendes Side laae en vældig engelsk Dogg, der havde lagt sin brede Snude paa hendes fine Fod; ved første Blik skulde man troe den sov; men snart mærkedes at dens Dine spejdede aarvaagne omkring. — Nogle Dieblikke blev jeg staaende som fortryllet, og min Sjæl hang ved Betragtningen af denne skønne Gruppe, sammensat af tænkende, qvindelig Gratie, og hvilende dyrist Kraft. Men snart blev min Nydelse forstyrret ved forskjellige, hinanden modstridende Følelser: en unævnelig Angst betog mig og drev mig til at flygte bort fra denne fristende Scene, før jeg blev opdaget; næsten i samme Moment følte jeg den stærkeste, mest brændende Drift til at gjennembryde den skjulende Hæk, og styrte mig for hendes Fødder. Dog før nogen af disse Følelser kunde faae seiret, blev jeg mod min Villie udrebet af denne Uvishedstilstand. Hunden, der maatte have mærket en Fremmeds Nærværelse, begyndte pludselig at knurre, og vendte Hovedet hen mod de Træer, bag hvilke jeg stod. Her maatte i Dieblippet fattes en Beslutning, og den kunde ikke være tvivlsom: vendte jeg mig for at undflye, saa vilde Hunden usejlsbarlig indhente mig, jeg vilde blive opdaget og have min latterlige Flugt til paa Kjobet, hvilken Situation vilde være dobbelt uudholdelig i hendes Nærhed; der var altsaa intet Andet for, end af sig selv at træde frem. Før jeg selv vidste hvor-

Iedes, var dette skeet, jeg var brudt igjennem Hækken, og stod nu ligeoverfor hende, næsten synkende i Jorden af Forlegenhed, men dog i de første Minutter gavnlig distraheret ved at maatte værges mig mod Hunden, der med rasende Glan strax foer løs paa mig. Ved denne pludselige Larm sprang hun op, og et Udraab af Skræk undslap hende; men næsten øieblikkelig fattede hun sig igjen, bragte ved en Haandbevægelse Hunden til atter at lægge sig rolig, skjønt endnu knurrende, ved hendes Fodder, blev selv opreist staaende foran Bordet og betragtede mig med et skarpt Blik. Denne Undersøgelse af den forvorne Indtrængendes Personlighed maatte uidentivl have et beroligende Resultat, thi den Skygge af Brede og Angst, der nylig var gaaet over hendes skjønne Træk, forsvandt ganske, og gjorde atter Plads for det forrige Præg af stille Klarhed og Mildhed. Det lod til hun ventede jeg skulde tale til hende, men da jeg, overvældet af alle Slags paa mig indstormende Følelser, blev staaende ubevægelig og kunde ikke faae et Ord over mine Læber, brød hun først Tausheden; og hiin blide, indtrængende Stemme, hvis solvklare Belklang endnu bærede for mig siden sidst jeg hørte den, naaede atter mit Øre med disse Ord: „Hvad søger De her, min Herre?“ Jeg veed ikke hvad jeg svarede, eller hvorledes jeg fandt Ord, men jeg troer jeg stammede endeel om den skjønne Udsigt, om den tidlige Morgenstund, om at jeg ikke havde ventet at forstyrre o. s. v. Hun hørte med Godhed paa mit forvirrede Lei, under hvis Fremstammen jeg indvortes var opfyldt med Bitterhed og Foragt mod mig selv, fordi jeg ikke havde Talens Gyde i min Magt, fordi jeg ikke dristigt og sandt kunde skildre, hvad der bevægede sig i mit Indre i dette Dieblis, maaskee det eneste af berusende

Held, som Skjæbnen vilde unde mig i Livet. Jeg følte, at dette sluppet, vilde jeg aldrig kunde reise mig mere, og dog formaaede jeg ikke at overvinde min elendige Besippelse, dog formaaede jeg ikke at vise mig paa en Maade, der hos det herlige Væsen, jeg stod for, kunde oppvække andet end Medlidendighed og Døds. Ikke desmindre, trods min ynkværdige Figur og utilgivelig feitede Fremtræden, var hun ædelmodig nok til ikke engang at lade et Smil derover spille om sine smukke røde Læber. Endnu mere, hun vedblev at tale til mig, hun værdigedes at gjenkjennde mig. Jeg gemmer paa ethvert af hendes ubetydelige Ord, de forsvinde aldrig af min Sjæl. „Ah, sagde hun, efterat være traadt mig nærmere, da jeg ikke rerte mig af Stedet — „nu erindrer jeg mig det, det er ikke første Gang vi sees paa dette Sted — men ikke sandt, det fortjener nok ogsaa at besøges flere Gange. Jeg for min Deel kan aldrig blive træt af at betragte denne Udsigt: jeg sidder heroppe saa ofte jeg kan, men især om Morgenene ved Solopgang, og især nu — her blev hendes Stemme lavere og hun talte ligesom for sig selv — især nu da jeg om kort Tid for stedse skal forlade disse mit Fædrelands store Naturscener“. Hun sagde det altsaa selv! det gik med en skjærende Smerte gennem Sjælen — hun var efter disse Ord længe som hængsunket i stille Tanker, og hendes dunkle Blik gled kjærlighedsfuldt udover Fjorden og rundt dens Der, Kyster og Skove. — Jeg nænnede ikke at forstyrre hende, om jeg ogsaa havde kunnet — det saae ud som om hun ganske havde glemt min Nærværelse, hvilket da ogsaa kunde være rimeligt nok. Hvor bankede mit Hjerte, da hun saaledes stod mig nær, saa nær, at hendes af Morgenvinden bevægede Shawl næsten berørte mig, at jeg blot ved at

udstrække min Haand maatte kunne gribe hendes, der hang slap ned ved hendes Side; — en forunderlig, svimlende Driftighed bemægtigede sig mig — nu eller aldrig, hvisttede Tristeren i mit Indre til mig — og før jeg vidste af det var min Tanke bleven til Handling, jeg havde hendes Haand i min, og førte den heftigt til mine Læber! — Al, det var ikke paa denne Maade jeg skulde vinde hendes Ondest! Hun soer op som om hun vaagnede af en Drøm, rev sig løs, saae paa mig med et forunderligt, halv medlidende, halv straffende Blik, og gik derpaa ud af Lunden, fulgt af sin Hund. Jeg stod bedøvet af Anger tilbage, jeg lovede ikke at følge hende, jeg saae hende forsvinde bag de sidste Træer. Da kastede jeg mig til Jorden og hulkede høit af Skam, af Glæde, af Anger, af Stoltthed! Allsaa havde dog ogsaa jeg engang i mit eensomme Liv ført en elsket Dvindehaand til mine Læber! Jeg laae længe hensesjunken i denne Tanke. Endelig sprang jeg op, forat begaae et nyt Man: jeg greb hendes Bog, der var bleven liggende paa Bordet, glemte den paa mit Bryst, styrtede derpaa ned mod Stranden for at søge en Baad, der kunde føre mig hjemad, da jeg nu i min Legems- og Sjæls Udmattelse ikke kunde tænke paa Fjeldveien.

Den Bog, som jeg tog med mig fra hendes Bord i Lunden, og hvorover jeg nu hænger baade Dag og Nat, saas ofte jeg har et Dieblik for mig selv, er et Bind Digte af den engelske Sanger Thomas Moore. Jeg forstaaer kun lidt deraf, til min store Ergrelse og Udmyggelse — ogsaa i dette maa jeg staae tilbage for hende; disse fremmede Verslinier,

hvorpaa hendes Die saa bekjendt har hvilet, og hvis Skjønhed
 og Belklang hendes indre Dre saa fuldt har opfattet, formaaer
 jeg kun halvt at nyde. Kun den Graadighed hvormed jeg i
 mine sidste Skoleaar læste mig over alle Slags Bøger —
 vel at mærke kun over dem der ikke vare de samme vi skulde
 bruge paa Skolen, og der læstes ikke Engelsk — skylder jeg
 at hendes Bog ikke er aldeles lukket for mig, thi jeg havde
 dog ved at gennemstave forskellige engelske Romaner bragt det
 til nogenlunde at slutte mig til deres Indhold, og denne Dvælsel
 er nu kommet til god Nytte. Jeg kan dog nu allerede skjønne
 saameget, at denne Lecture er hende ganske værdig, kan begribe,
 at hun, der med saamegen Sandhed og Dybde forstaaer at
 gjengive vore egne Folkesange, maa have følt sig tiltrukket af
 disse Moores hjertelige og simple „Irish Melodies“. Den
 orientalske Farvepragt i „Lalla Rookh“ kan en i det Skjønne
 og Rige opvant Sjæl som hendes vel med Frihed og Lyst
 tilegne sig, men mig er den endnu for stærk, for blandende,
 trods det at min Sjæls Begrebsformue og Phantasieevne er
 bleven saa meget udvidet ved mit Bekjendskab med hende.
 Bekjendskab? . . . Og kan jeg rigtig kalde det saaledes, hvad
 kun er en Aands og Hjertes Bevægelse fra min Side, medens
 hun ikke kan have en Tanke for mig, og kun kjender mig af
 den ynkelige Figur jeg et Par Gange har fremstillet for hende,
 og af den dumdriftige Uhosflighed, jeg sidst gjorde mig skyldig
 i. Men naar allerede det blotte Syn af hende, den blotte
 Sagttagelse af hendes Tilværelse, kan virke saa indgribende, saa
 oplivende paa mit hele Væsen, kan fylde det med saamange
 nye, aldrig før ahnede Fornemmelser, hvad maa da ikke Gan-
 blive til, hvorledes maa da ikke Gan føle sig tilmode, som hun

kjender, som hun nærmer sig til, ja som hun elsker? — —
 Foran i Bogen staaer skrevet et Navn: Felicia G. Det er hendes — Felicia, den Lykkelige! Saaledes maatte hun hedde. Hende har Den, der raader for Skjæbnernes Udlodning, medgivet fra Buggen af til Graven et Lykkens Skjær, en Klarhedens Magt, som bortstøder, udskilner fra hende alle dunklere Naturers forstyrrende Indflydelse. Derfor — ogsaa jeg maa bort.

Dog ønsker jeg at hun skal erholde en bedre, en rigtigere Forestilling om mig og om mit Menneskeværd, end den min personlige Fremtræden maa have kunnet bibringe hende. Ja, jeg har i disse Dage gaaet om med den Tanke, at skrive hende til. Min Lyst har taget Leiligheden til Bundsforbandt; jeg siger mig nu selv, at det er min Skyldighed at bringe den ranede Bog tilbage paa dens Plads, og hvad rimeligere da, hvad synes mig lettere end at lægge et Par Linier indeni, og deri bede hende om Uldskyldning for min sidste altfor paatrængende Opførsel; dog maatte de tillige give hende noget Indblik i min Sjæls nuværende Tilstand, saaledes som jeg for mig selv har skildret den i disse Blade. Hun skal erfare hvad jeg har lidt, hvad jeg har nydt, hvad jeg har drømt, hvad jeg har levet i hende, ved hende og dog uden hendes Villies Medvirken — men hun skal først erfare det naar hun for stedse er befriet fra min personlige Nærværelse. Thi det er fast besluttet, endnu denne gang derhen, og saa ikke mere.

Efter en gennemvæget, gennemlidt Nats Arbeide er min

Epistel færdig. Jeg har opbudt al min, til Udprægning i Ord saa uvante Tænkraft, alle mit Jndres varmeste, men samlende Følelser, til ganske for hende at sætte ud fra hinanden hvad Slags incomplet Menneske jeg er, og hvorledes hendes øieblikkelige lysende Svæben gennem min Gensomheds dunkle Rum har aabnet mig mangen friere Udsigt i Tilværelsens klarere Regioner, men ogsaa med det samme har paaviist mig flere gabende Savn, dem jeg før ikke vidste noget af. Jeg troer det er lykkets mig at give denne Fremstilling min Overbeviisnings og min dybe Bevægelses Mærker — men vil hun ogsaa læse den? — og naar hun har læst den, vil hun da skænke den mere end en Times flygtige Grindring? — vil hun medtage den til det fremmede Land som et Minde om den af hendes Tilbedere, der maaskee af Alle har elsket hende dybest? — eller vil hun kaste Brevet hen til Priis for Latte og Spot, maaskee for hans Medlidenhed og Gaan? O, kun ikke dette! — det vover hun ikke — det skal hun ikke — den blotte Tanke er Helvedes Dval. Jeg Daare! hvad vil jeg vel gøre, hvad kan jeg forlange! Naar jeg har skrevet dette Brev, sagde jeg jo til mig selv, vil mit Bryst blive lettet, vil denne Epistode i mit Liv være afsluttet — og dog tænker jeg nu allerede paa, hvorledes hun vil optage det? — Jeg maa endnu vente nogen Tid inden jeg bringer Bogen tilbage — det er ligesom jeg ved den endnu hænger i en Ende af Redningstouget, der kunde slynge mig op paa Livets Ryster.

Imorgen tidlig maa jeg derover; det er den sidste Tid. Han skal være kommen, Englænderen, Brudgommen, han som

tor tage hende med sig for steds! Dernede hos Familien snakkede de om denne Nyhed som om enhver anden, blot med Nysgjerrighedens Interesse; de mærkede ikke, hvorledes den foer mig gjennem Sjælen som en gloende Piiil, hvorledes den som Dødsflokker ringede for mine Øren — Al, hvorfor har jeg nu, forført af min sædvanlige Nølevane, udsat med at aflevere Brevet? Hvor kan jeg nu vente at hun skulde finde Tid og Lyst til at læse det, til at dvæle derved, nu da Den er kommet, som hun har valgt for Livet. Men jeg maa dog derhen med det, jeg kan ikke leve med Tanken om at hun skulde reise herfra med den elendige Forestilling om mig, som min Fremtræden hidtil har maattet vække.

Endelig formaaer jeg atter at samle mine Tanker — hvad er der skeet? — Det er forbi. Min første, min eneste Kjærlighedsdrøm er forbi, er under Haan og Foragt og Vanvid draget bort af mit Jnderste og har ladet mig endnu tommere, endnu afmægtigere tilbage end jeg følte mig før denne falske Livsglands oprandt, hvoraf jeg lovede mig saameget. Hvor kunde jeg og være saa dum at udfordre Virkeligheden til med sine plumpe Hænder at gribe ind i den lustige Drømmeroman, jeg selv alene havde udspundet og hvori jeg selv alene havde udført alle Partier. Hvad vilde jeg i hendes Nærhed atter og atter, naar hendes Billede, engang opfattet, som jeg første Gang kunde det, burde have været mig nok? Nu er mit Ideal fordunklet, mit Liv mærket med Bitterhed for bestandig; jeg har lært at kjende, hvad det er at hade — thi jeg har seet ham. Jo, jeg kom ret beleiligt med min Bog og mit

Brev! Det var en tidlig Morgenstund som sidst, Solen ligesaa klar, Luften ligesaa let. Fugle qvibdrede omkring mig, Insekter surrede, Blade og Straae susede og raslede som delta- gende i min glædning Forventning, da jeg paany nærmede mig den Høi, der før havde straalet for mig som Kjerlighedens Tabor, og nu skulde blive mit Golgatha. Jeg trængte ad min forrige Vagvei ind i Lunden; den syntes tom, ingen Hund sprang mig mere knurrende imøde, ingen Gjenstand, der kunde erindre om hende var at see paa Havebordet. Jeg vilde tvinge mig til at finde dette just som jeg ønskede, og sær- deles heldigt at hun ikke var tilstede, men mod min Villie kunde jeg ikke dølge for mig selv, at jeg dog i Grunden gjerne vilde have truffet hende som forrige Gang, at jeg havde gjort Regning derpaa, og at denne Skuffelse haardt faldt mig paa Sindet. Smidlertid traadte jeg hen til Bordet, og lagde Bogen paa dens gamle Plads, i det Haab, at hun siden skulde finde den der, ved et senere Besøg. Netop som jeg der- efter vilde bortfjerne mig og endnu kastede et nølende Blik omkring, bemærkede jeg først gjennem den Aabning i Træerne, der fører ud mod Elvebredden, to menneskelige Figurer, en mandlig og en kvindelig, der stode ude paa Brinken og syntes fordybede i Betragtningen af Fossefaldet som her skummende bruser forbi. Jeg troede at kjende hendes ranke Skikkelse — jeg maatte frem. Med høit bankende Bryst og tilbageholdt Aandedræt, listede jeg mig bag paa dem — det var hende, og ved hendes Side stod en høi fremmed Mand, og havde lagt sin Arm om hendes Liv! Det var ham! Mit Hoved svim- lede — en frygtelig Tanke, sendt af min onde Fristelse, greb mig i Diebliffet. Der staaer han, raabte det til mig som med

Tordenroft fra Tøssens Skumhvirvler — der staaer han, din Dødsfiende, han som vil berøve Dig Alt med Hende — der staaer han i din Magt paa Afsgrundens Rand — en Bevægelse af din Haand, og han føres for evig bort af de hvirvlende Vandmasser. Men det var og kun et Dieblisk at dette Vanviddets Phantom opreiste sig for mig — i det næste grebes jeg af en modsat Skræk for at det Frygtelige jeg havde tænkt vilde skee uden min Medvirkning — thi see, nu bøiede han sig dybt udover Brinken, endnu holdt hans Arm hende omslynget — nu saa det ud som om han vilde drage hende med i Faldet; — uvilkaarligt udstødte jeg et Angstraab, ligesaa uvilkaarligt og krampagtigt greb jeg med det samme fat i Folderne af hendes Klædning, for idetmindste at holde hende tilbage. Men nu vendte begge sig pludselig om, og vi stod nu Ansigt til Ansigt: Han en høi, rank, stolt Skikkelse, af et ædelt men aristokratisk Udvortes, med et fint noget blegt Hoved, hvorover nu et Udtryk af Brede og Foragt trak hen — og jeg skjælvende og blegt, blussende af Skam og atter blegnende af afmægtigt Had, ligesom truffet i en ond Gjerning; og hun stod der ved Siden og kunde med eet Blik opfatte os begge og see den uhyre Forskjel! Alle disse Forestillinger, den hele Bevidsthed om min ynkværdige Situation foer i et Dieblisk som et Lyn gennem min Sjæl; i det næste greb Vanviddets Dæmon mig atter, thi jeg horte tydeligt den samme klare, blide Stemme, der før havde fyldt mit Øre med Belvilliens Dlie — nu udtale disse Ord paa Engelsk, som hun vel troede jeg ikke forstod, men som nu mine ved den høieste Affekt skjærpede Ører begreb af Instinkt — disse Ord, der udsagde min Dom for Livstid, som jeg aldrig vil kunne

undsløbe, som altid vil lyde for mine Dren blidt og klart, men med en uendelig Haan — disse Ord: My dear, it is only a poor idiot! — Ja, hun havde Ret! Ja, det var blot en stakkels Tjante, der stod her ved Siden af hendes stolte Engländer, hvad var det vel værdt at lægge videre Mærke til ham. Men at hun skulde sige det, at af hendes Læber Tilintetgjørelsens Sprog skulde udgaar for mig, for mig der elskede hende høiest paa Jorden — og det i hans Nærværelse hvem jeg hadede mest paa Jorden — dette var dog formeget, o min Gud! — Hvad der skede med mig efter at disse skrækkelige Ord vare udtalte, veed jeg ikke rigtig. Jeg har kun en uklar Bevidsthed om en ajsindig Haanlatter, der traf mit Dre som uden fra Omgivelserne, skjøndt den uidentvivel kom fra mig selv; at jeg styrtede ind i Lunden igjen, greb Bogen paa Bordet og sendte den samt Brevet midt for hendes Dine. — Derpaa blev Alt stille og mørkt om mig og jeg erindrer ikke mere, før jeg atter vaagnede op og fandt mig her, paa mit eget Bærelse, under Sygebevogtning! Man fortæller mig at jeg er bleven bragt syg hjem fra Bærket, og at jeg har ligget her uden Bevidsthed i flere Uger — jeg mærker godt man hvisker om at jeg har været forrykt og maaskee kan blive det igjen. — Først idag har man ladet mig alene, og jeg har kunnet gaa til min gamle, min eneste Trost — til min Dagbog. Jeg tør, jeg vil ikke spørge om Begivenhederne paa Bærket; — jeg maa, saa snart jeg kan, bort fra denne Egn, hvis ikke Banviddet atter skal træde mig nær — jeg maa bort til en endnu større Ensomhed, forat finde mig selv igjen“.

Efter i fortløbende Sammenhæng at have meddeelt de Blade af Eremitens Optegnelser, der angaae en nogenlunde bevæget og for sig selv bestaaende Epoche, hvis lammende Virkninger ragede ind i hans paafølgende Liv, anseer jeg det ikke nødvendigt til hans Sjælehistories Opfatning at trætte Læsernes Taalmodighed med et regelmæssigt fortsat Aftryk af hans Papirer i kronologisk Orden, men vil herester indskrænke mig til et mere adspredt Udvalg deraf. Hiu Periode, i hvilken hans Væsens Blomst var nær ved at udfoldes for den vaagnende Kjærligheds Varme, men hvori den atter, af Mangel paa Næring, for bestandig lukkedes, hiu Periodes selvspundne Roman havde i den Grad overspændt hans syge og uroede Sjæls og Hjertes Evner, at da den ideale Drommeverden, han med saamegen Lyst havde skabt i sit Indre om den Elstedes lustige Billede, ved den første Berørelse med Virkeligheden faldt sammen i dens Intet, da sank han selv endnu dybere tilbage i sin forrige Ubivirketheds og Slapheds Tilstand, end der han før havde været. Jeg veed ikke hvorvidt denne særegne, oieblikkelige Expansion af hans Livsformue maaskee kunde have faaet et heldbringende Resultat, hvis den Gjenstand, hvorpaa hans Tilværelighed faldt, havde været mindre utilgængelig for ham, havde kunnet komme ham i møde og givet hans sværmende Tanke nogen Realitet — men klart er det, at som Forholdene nu stod, da hans Kjærligheds Gjenstand som en lysende Aabenbaring gled hen over hans Hoved i Regioner han ikke kunde naae, men hvortil han saa sin Medbeiler stige, — da maatte hans pirrelige Gemyts Sensitivblade frampagtigt lukke sig til mod den bittere Skuffelse, som han vel kun selv havde beredt sig, men hvortil han nu flammrede sig med den hemmelige Drift

efter Undskyldningsgrunde for sin Svaghed, som er saadanne
 Naturer egen. Derfor er ogsaa de paa Katastrophen, om man
 kan kalde den saa, følgende Blade af hans Dagbog opfyldte med
 skjærende Klager over den Gaan, hvormed han har troet sig
 beegnet af den eneste Kvinde han har elsket og nogensinde vil
 komme til at elske, over Skjæbnens Uretfærdighed, der har nægtet
 ham Gyne til at leve et fuldt menneskeligt Liv, til at vinde
 sine Liges Kjærlighed. Alle disse Uldgydelser aande det bittreste
 Had mod et Samfund, han ikke kjender Noget til, mod Indvi-
 der, der ikke have gjort ham Noget; bestandig kommer han
 tilbage til den Beslutning at ville holde sig borte fra en Ver-
 den, der for ham kunde have saarende Torne, ikke mærkende,
 at disse Torne kun sad i hans egen Sjæl. Ved at gjennem-
 læse hans Optegnelser fra denne Tid og af saadant Indhold
 kunde jeg, uagtet al min Interesse, ja Kjærlighed for den stak-
 kels Gensomme, dog ofte ikke afholde mig fra at føle Indigna-
 tion over hans uhyggelige Svaghed og Inertie, hans sygelige
 Feighed; jeg kunde ofte føle Lyst til at see ham rystet op af
 denne uvirksomme, elendige Slaphed ved en rigtig stærk, af-
 vorlig Modgang, ret ligesom denne Tilstand selv ikke var Mod-
 gang nok. Men naar han da i lysere Dieblis kom tilbage til
 Selvanklage, til Erkjendelsen af, at det var ham selv der stod
 stille medens Verden gik, men ogsaa til Erkjendelsen af at det ikke
 var ham givet at rive sig løs — naar jeg da tillige erindrede
 mig vort sidste Gjensyn, tænkte paa den Rest af Sjæleliv, der
 endnu lyfte frem af denne Menneskegrub — da grebes jeg atter
 af den inderligste Medlidenhed, og jeg saae hans Skjæbnes
 Udvikling i mildere Farver. — Det synes som han ikke længe
 har opsat sin Beslutning at forlade den Egn, der havde været

Skuepladsen for hans eensidige Kjærlighedshistorie, og hvor enhver Omgivelse bragte ham kun saarende Grindringer. Allerede de nærmeste Blade ere daterede fra en Bondegaard i Nabobygden, hvor han hos en større Jordbruger eller en saakaldet Proprietair havde fundet et nyt Tilholdssted, atter naturligtvis som Informator. Her lader det til at han har isoleret sig endnu mere end hos Embedsmanden, da han her var mere overladt til sig selv, og Familiepersonalets raare Interessjer vare endnu længere fjernede fra hans, end Tilfældet havde været paa hans forrige Sted. Noget Tanke paa at vende tilbage til Universitetet, for der at fortsætte sine Studeringer, findes kun sjelden antydet i denne Deel af hans Optegnelser, der dog falde i en Tid, da Spørgsmaalet derom mest maatte frembyde sig; men hver sjelden Gang at dette skeer, er det strax atter undflyet med en Slags Sky for Selvbekreidelse og ledsaget af de stærkeste Uttringer af Modvillie, Frygt og Rædsel for Berørelse med Universitets-, eller som han kalder det, Verdenslivet. Med en Alfets selopinende, mystiske Glæde synes han paa dette Standpunkt, for at bruge hans egne Ord, „fastere og fastere at skru sig ind i det Idiotismens Hjørne, som Naturen selv havde anvist ham“, og at sænke sig ned i de nagende og dog saa fristende Grublerier og bitre Minder, som var Alt, hvad Epifoden i Værtsdalen havde efterladt ham. Det kan ikke sees, hvad hans Læsning i denne Tid har været, eller hvad han udenfor sine Underviisningstimer og sine Grublerier har beskæftiget sig med; eensomme Vandringer i Hjelde og Skove lode ogsaa nu til at være hans Yndlingsstidsfordriv. Saaledes maa der være hengaaede i døsiggjørende Eimerlei, medens selv Optegnelserne blive knappere og knappere, indtil der tilsidst op-

staaer en Vakune af et ubestemt Tidrum. Rækken af Meddelelserne begynde atter først fra et nyt Hjem, fra Præstegaarden i den eensomme Fjelddal, hvor jeg gjenfandt ham. Her synes han hos den forrige Præst, en from, alvorlig Mand, og hans stille Familie at have gjenvundet nogen Fred og Klarhed i Sindet, at have hævet sig til Betragtningen af det Høiere, det Evige, en Trøst hans frugtesløse og magtesløse Kamp med og Savn af jordiske sandselige, for ham forfængelige Ønsker og Begjærligheder havde længe gjort ham uskiftet til. Fra denne Periode hidsættes Følgende:

„Det er en stille, klar, stjernetindrende, sneeglindsende Vinternat. Det lille Stykke af Nathimlen, jeg fra mit Vindue her i Dalens Bund kan see op til, staaer med sine funklende Stjernebilleder klart og fast, og hjertetrostende over Dalens Sider og Bund, over Kirkens Tag. Ikke en Lyd er at høre fjern og nær, intet Lys glimter fra nogen menneskelig Bolig — kun det himmelske Lys vaager og funkler, kun det Eviges Magt taler igjennem Stilheden. O, hvor min Sjæl bæres og fredes, og finder Lise paa denne Stilhed! Thi Stilheden, thi Gensomheden er dens rette Element, der først soler den sig hjemme. Behovedes der da saamange gennemvaagede Nætter, saamange Fortvivlelsens Dage, saamange svære Kampe, saamange tærende Længsler og slappende Skuffelser for at komme til denne Dverbeviisning, som jeg fra min første Bevidsthed maatte kunne have følt nedlagt i mit Jnderste? Hvorfor vilde jeg ikke være paa det fredede Sted, som en høiere Viisdom havde anvist min Natur, hvorfor vilde jeg stræbe ud i Retninger, jeg ikke

kunde bestemme, hvorfor vilde jeg nærme mig til hiin Fortryls-
 lessens Lund, hvis Rundskaabsfrugters blotte Duft nær havde gjort
 mig usikkert baade til Livet og Døden, nær havde styrtet mig i Van-
 viddets Afgrund. Efter lange Mars Uro og Anger og Dval,
 altsammen med mig selv alene, er endelig først den hjemlige
 Stilhed atter kommet mig nær i denne Dal, som er mit tredje
 Stadium paa Gensomhedens Vej. Og i denne Nat sender den
 sin helligste Fred til mig og lægger mine Sjæls Bunder. Alle
 mit Livs indbildte eller virkelige Sorger, Smerter og bittere
 Diebliske mildner den og luttter den; ja jeg troer endog at jeg
 uden at jittre derved skulde kunne taale at høre Hendes sidste
 haarde Ord til mig hviske langsomt gennem dette Stilhedens
 Rige. Eller er denne bløde Gensynken i Gensomhedens
 Skjød maaskee ogsaa blot en dieblisk Skuffelse, blot en
 Virkning af Sjælens Mæthed, blot en feig Overgivelse af Li-
 vets varmeste Rettigheder og Krav, der i næste Dieblisk vilde
 vaagne i fordoblet, om end afmægtig Stræben? Er ikke det
 Menneskeliv forseilet, redningsløst fortabt, som forlader Dagens
 og Brødrenes styrkende, lønnende Selskab og Arbejde, forat vie
 sig ind til Gensomhedens ufrugtbare, skumle Tempeltjeneste?
 Er jeg en foragtelig Remningsmand fra Verdenslivets solbare,
 larmende, med Menneskehedens Svæd og Blod dyrkede Sletter,
 fordi min Natur, mit Hjerte driver mig til at vanke om for
 mig selv i dunkle Skovgange? — O nei, tag mig op i din
 Favn, du Nattens Stilhed, dig tilhører jeg alene — bred dine
 tauske Binger over mine Grindringer, over mine Tvivl, thi Tvivl
 har jeg endnu!”

Paa denne Betragtning følger en Række lignende, deelte
 mellem blind Gensynken i Gensomhedens og Uvirkssomhedens

Favn, og svagere og svagere blivende Tvivl om Nødvendigheden heraf — hvilke Stykker jeg alle forbigaaer for at komme til nogle Blade, der robe at den aldrig ganske hvilende Drift i Menneſſeſjælen til at ſkaffe ſig Berettigelse i Viges Samfund og gyldig Anvendelse af ſine Kræfter, atter under en ny Skikkelse gjorde et Forsøg til at hævde Eremiten ud af hans nærværende, uhæderlige Tilſtand.

— „Jeg har i denne Vinter uſædvanlig beſkjæftiget mig med Læsning, fordi jeg meer end paa længe har havt Anledning dertil. Præſten her beſidder nemlig en ikke ubetydelig Samling af de beſjendteſte Værker i den tydſke, danſke og norſke Skjønſliteratur, foruden endeel hiſtoriſke og theologiſke. Med en længe Forhængrets Graadighed har jeg kaſtet mig over diſſe aandelige Skatte, og ſuget deres Eſſents ind i mig, af, uden dog at føle nogen varig Næring deraf, thi min Aſmagt er nu uden Bund. Hvergang et indholdsrigt Aandſværk, en tankeklar Fremſtilling, et ſkjønt Digt har været nær ved at opfyldte min Sjæl med den ægte Kunſtnydſeſes milde Begeiſtring og Varme, har min mørke Fiende ogſaa luret der bag med haanende Minder, og ſpurgt hvad alt dette kunde nytte mig, og hvorledes jeg, der ſelv aldeles Intet havde udrettet til min egen eller mine Medmenneſkers Nytte eller Glæde, uden Skamrødme kunde udholde at komme i Berørelſe med diſſe tauſe og dog ſaa talende Vidneſkbyrd om heelt og ſkjønt organiserede Aanders frugtbare Virkſomhed. Da har jeg med en bange Sky for alle om min Nædværdigheſetilſtand erindrende og manende Gjenſtande, kaſtet Bogen fra mig, for atter i næſte Dieblif an-

grende at tage den igjen og nu netop sætte en Slags fortvivlet Glæde i ret med Magt at lade de, som det synes mig fra hver Linie stikkende Bebreidelser drage igjennem mit pirrelige Sind. Saaledes har jeg da ikke engang den for Individer i min Stilling saa naturlige og sædvanlige Trøst at kunne overlade mig til en fremmed Phantasies og Aandsmagts i Skrifter opbevarede stille, mægtige Selskab, og derved at glemme mig selv og min Gensomhed. Uagtet jeg ofte troer det, lyffes det mig dog aldrig i Længden at døve min Higen efter Verdens Gode og Virken ganske i Lethargiens tunge Atmosfære, og paa den anden Side føler jeg mig ved den elendige Afmagt udygtig til at sprede denne Dunsfreds og til med selvkraftig Haand at skabe mig en reel og gavnlig Existence. Jeg kan ikke leve og jeg kan ikke døe.

Imidlertid er der af denne Henvenden til Bogverdenen, og den stille om end ydmygende Omgang med disse for altid bevarede Menneſkeſjæle uden Legem, dog opsteget hos mig en dæmrende Tanke, der mere og mere vinder Styrke, og lover at faa et trostende, skjønt usikkert Lysſkær over mit Indres uhyggelige Nat. Gives der Noget, hvorpaa jeg i al min Famlen er sikker, da er det vel Bevidstheden om at personlig og legemlig Indgriben og Medvirken i Samfundslivet for mig vilde være en aldeles Umulighed; alle mit Bæſens Nerver og Fibre vende sig dirrende bort fra den blotte Tanke om en nærmere Berørelse med Embedsmændens, Forretningsmandens, den praktiske Statsborgers Virkefreds og Pligter, der fordrer personlig Fremtræden, og en Taft til at færdes i Menneſkers

Selskab, og til at gribe sin Part ud af dette, som er mig nægtet. Ved at vandre mellem hine Kunstens og Tænkningens Mindesmærker har jeg derimod ikke kunnet bortviise Forestillingen om hvorledes disse Forsattere, disse Tænkere, disse Digtere, af deres eget Indre, fra deres stille Kammer have sendt Frugterne af deres Mandsliv ud i Verden i Form af for sig selv bestaaende Skrifter, der, uafhængigt af deres Ophavsmands personlige Stilling, kunne gaae og gjælde for hvad de fortjene, og dog, om de have noget Værd og dette paaskønnes, lade Glædsen deraf falde tilbage paa Autor; medens han, om de vise sig mislykkede, blive upaaagtede eller forhaanede, ligesfuldt kan trække sig tilbage i sit Privatlivs Helligdom og omgive sig med Gensomhedens dølgende Elor. Er det et Blandværk, dannet af mine egne uklare Ønsker, naar jeg begynder at troe, at denne Slags Virksomhed, der kan oprinde af Gensomheden og deri udøves, men hvis Følger dog kunne cies og benyttes af det Almindelige, at denne Slags Virksomhed er den mig af Skjæbnen bestemt? Jo længere jeg dwæler ved denne Tanke, desto varmere bliver mit Bryst af Haab og Overbeviisning, desto flere Tegn troer jeg at opdage i mit foregaaende Sjæleliv paa, at hiint Kald er mit, at skal jeg kunne efterlade noget Spor paa Jorden af min Tilværelse, skal jeg kunne give Samfundet Vederlag for dets Gaver, skal jeg kunne indrette mig en Plads i de nyttige Borgeres Række, da maa det være som Skribent. Den Drift jeg altid har følt til at frembringe Noget, hvis Form altid hidtil gled bort mellem mine Hænder, fordi mit Blik endnu ikke var opladt; Denne Erne jeg ofte har tillagt mig selv: at kunne ordne og sætte i Ramme de Landskaber og Situationer, der glæde mig

forbi, og fæstne deres Sjæl og Betydning i varige Billeder for min Grindrings Skat; den instinktmæssige Tragten efter at befolke det øde Rum, som omgav mig, med Phantasiens Skabninger, ogsaa at fastholde disse, — skulde ikke Alt dette kunne afgive Elementer til en selvstændig Production? Thi det følger af sig selv at ingen Green af Literaturen kan staae mig aaben uden den saakaldte Skjønliteratur, et ubestemmeligt Fag, hvori det forekommer alle, der har Sproget nogenlunde i sin Magt, saa let at præstere Noget, men som dog maafee fordrer meest Talent og Dygtighed af sin Dyrker. Og vil jeg finde mig selv i Besiddelse af et saadant Talent? Jeg har for altid troet det paa Bunden af min Sjæl, nu vil jeg prøve det.

I lang Tid har jeg nu gaaet og nærret mig selv med dette Project; men endnu er det ikke kommet til Udførelse. Jeg har som en Drømmende gaaet om og udmalt for mig selv de mindste Details af den Livsplan, jeg paa mit indbildte Forfatterskab har dannet; jeg har ligesom paa Credit taget en Skygge af alle de Ungstelser, Glæder og Triumpher, som dens virkelige Gjennemførelse efter min Regning skulde bringe. Jeg har seet hvorledes jeg fra mit eensomme Skjul udfjendt udbredte ved mine Skrifter aandelig Glæde og Nydelse over Tusinder, hvorledes Alle tabte sig i Gissninger om hvem den anonyme Forfatter kunde være, og hvorledes jeg først mod Slutningen af min Bane vilde aabenbare min Hemmelighed, forat Verden skulde erfare at den foragtede Eremit ikke havde levet forgjæves. Men saa, naar jeg endelig vil gjøre det første Skridt til disse Herligheders Realisation — naar jeg en Aftenstund sætter mig

til Skriverbordet, lægger blankt Papir udbredt foran mig og med Pennen i Haanden stirrer derpaa, da møder mig først det besværlige Spørgsmaal: „Hvad skal jeg skrive?“ — Og bag dette Spørgsmaal viner jeg snart et andet, der er af endnu værre Beskaffenhed, thi det foreholder mig om den til æsthetisk Production rette Kaldede vel nogensinde er i Uvisshed om hvad han skal skrive, og om denne tomme Beslutning at ville skrive, naar den kommer forud for Stoffet selv, ikke netop er et af Impotentsens sikreste Mærker? Og nu strømmer hele Hærskarer af Tvivl, af Selvanflagelser, af haanfulde Stemmer ind over mig; hvad tør jeg tænke paa at skrive offentlig, at opkaste mig til Udøvende i den skønne Kunst, til Andres Opvækker og Begeistrer, jeg som selv trænger meest af Alle til fremmed Næring, jeg som ikke kjender til Kunstens Regler, ikke har Menneſtekuſtſkab, ikke Erfaring, ikke Aandſmyndighed, ikke Klarhed, ikke Udholdenhed, kort fattes Alt til et ſaadant Gverv, undtagen Villien. Efterat dette Anfald af Tvivlens — eller maaske Sandhedens? — Aander har rystet mig en Stund, kaster jeg da Papir og Skrivematerialier, og iler ud i det Frie, for i den mig ſaa fortrolige Natur at ſamle ny Kraft til Gjenopbyggelsen af mit nedramlede Luſtſlot. Og her i Skov og Fjeldeensomhedens mig ſaa hjemlige Gavn, der ſelv i Vinterens Iſdragt har Varme og Unde for mig, ligger maaskee det enefte Stof bundet ſom mit Talent, om jeg har noget, med Haab om Fremgang kunde hæve. Der gives maaske ikke Mange, der ſaaledes ſom jeg har haft Anledning til at trænge ind i Naturlivets dybeſte Necerſer og lægge ſit Dre til Fjeldliernes forunderligſte Melodier, uforſtyret ſom jeg har været af et bevæget Livs Paavirkninger, og

ved Gensomheden i mit Indre skikket til at optage og afspeile det Lignende i den mig omgivende Natur. O, maatte jeg endda have dette igjen for min lange Afsondrethed inden disse Fjeldvægge, at det blev givet mig at finde den magiske Nøgle, der kan aabne deres Understes Herligheder for Verdens forbaufede Blik!

Nu har jeg længe søgt den, søgt den ved Dag og ved Nat denne Nøgle, men jeg har ikke fundet den. Hvad vel dunkelt, men dog saa mægtigt og gribende fyldte min Sjæl fra Granklorens Susen og Fjeldmarkens Dde; hvad saa pressende laae paa mit Bryst fra Klippekløftens Urer; det Naturens hemmelige Sprog som jeg troede at forstaae, og som i klagende Toner af mig fordrede sin Forløsning, det kan jeg nu, da jeg skal bruge det, ikke finde noget rigtigt Udtryk for. Aldrig har jeg følt min Afmagt dybere end nu, ligeoverfor denne indre, fortvivlede Anstrængelse. Vil jeg nedskrive i en dem værdig Form de Naturbilleder og Symboler, jeg troede at have fanget og bevaret i disse mange eensomme Aar, da mærker jeg først at de enten blot vare ufattelige Skygebilleder, eller at ogsaa min Tunge ikke fik Kraft til at udsige deres Formel — mine Tanker forvirres og Ordene undslippe mig. De Forsøg jeg i qualfulde Timer har sammensmeddet, ere elendige, stive, uden Lip, uden Sandhed, befængte med min hele physiske Matheds Symptomer. Jeg har bortlagt dem med Harm og Spot over mig selv. For jeg ganske opgiver denne sidste af mine Illusioner, vil jeg dog endnu gjøre et sidste Forsøg. Jeg vil, naar Vaaren atter kommer med sin drivende Varme, gaae til den eensomme, næsten af mig alene kjendte Sæterli, hvor jeg har haft mine naturfortroligste Dieblikke, og der vil jeg gjennem

flere Dages ivrige Bøn og Baaafaldelse af Bjergets Magt vente det Tegn, der skal frigjøre min Tunge.

Langt inde paa Fjeldet, skjult mellem skarpe, nøgne Bjergkamme, ligger en trang lille Søterdal, som paa Grund af dens store Afstandshed og vanskelige Adgang kun sjelden besøges af de tilgrændsende Bygders Dvæghjorde, endssjønt Græsgangen der er fertrinlig, og der i den rette Aarstid er Overflodighed paa kraftige, nærende Alpenurter. Om denne Dal gaaer det for saadanne Steder saa sædvanlige Sagn, at den før den sorte Død skulde have været beboet og dyrket, ja at der endog skulde have staaet et Capel; og man troer i nogle derværende regelmæssige Jordforhojninger at opdage Spor af Algerrender og Huustomter. Til dette øde Sted, der, naagtet al sin Bildhed og Forladthed, dog ikke mangler en vis rørende Ynde, kom jeg hændelsesviis paa en af mine Fjeldvandring; den Gensomme fælte sig strax mægtig tiltrukket af denne Gensomhedens inderste Helligdom, jeg kom oftere tilbage dertil, og opholdt mig der om Sommeren ofte flere Dage i Rad for ret at lade mig gjennemtrænge af den klare, dybe Bjergfreds lagende Kraft. Did var det ogsaa jeg vilde tye da de forfængelige Tvivl og Tanker om Skribentvirksomhed og Kald til Naturundtøffer vare komne over mig; her vilde jeg enten hente Løsning for min bundne Tunge, eller fast Forvisning om min Usformuenhed. Neppe var derfor Vaaren skredet saa langt frem, at hine høie Regioner kunde anses nogenlunde fri for Sne og tilgængelige, før jeg gav mig paa Veien, ene som sædvanlig. Den flere Miles Vandring over de vildeste Geisletteres opsprukne Myre-

grund, over de endnu vidtthenstrakte Sneemarker, gennem de paa denne Aarstid heit opsvulmede, rivende, iisfulde Bjergbække var besværlig, vel endog livsfarlig; men med Glæde og Freidighed udholdt jeg Alt, ja satte endog et Slags vild Nydelse i at kjæmpe mig gennem disse Hindringer paa Valfarten, thi jeg fælte mig derved ligesom mere værdiggjort til ved Pillegrims-gangens Ende at erholde min store Livslens Byrde borttaget. Endelig ved Nattens Indbrud stod jeg ved Maalet, inden de forvitrede Klipperægge, der omgive hiin lille Dal paa Fjeldet. Deres Kanter vare endnu tildeels beklædte med Sne, der i lange Striker her og der stød sig nedad lige mod Dalbunden. Denne var imidlertid, ved disse skjærmende Klipper i Ly mod de iisnende, al Vegetation dræbende Vinde, der fare henover Høisletterne, allerede bedækket med friskt og stærkdustende Grønsvær, og nogle lave forkuede Dværgbirke, der stode sparsomt ved Skraaningen, havde allerede skudt deres lyse Blade. En frossende Bjergbæk styrtede ned fra en af Fjeldsiderne, og førte sit hvidgraae Sneevand gennem Dalen. Midt paa Græsvangen stod den af løse Stene raat sammenlagte Sæterhytte, hvis Tag var halv nedfaldet. Træt og gennembaad som jeg var, forekom dette usle Skur mig dog som det herligste Ly; af nogle fra Taget nedbrudte Spirer fik jeg gjort Ild op derinde, og vilde begive mig til Ro, men saa træt jeg var kunde jeg dog ikke sove: en angstelig Forventning om hvad mit Ophold her vilde bringe, enten Naturens Ja eller Nei, enten Liv eller Død, holdt mine Dine aabne; imorgen, sagde jeg til mig selv, imorgen kan du, hvis du ikke finder hvad du søger, faae nok af Søvnen; da bliver dit hele Liv jo ikke andet. Saaledes tilbragte jeg Natten siddende ved de varmende Gleder, medens den kolde

Nattevind peeb gjennem Hyttens utallige Abninger, og under-
 lige, klagende Stemmer lode udenfra, som droge Manderne af
 Dalens forrige Beboere i Orkenstormen hen over sine Grave.
 Jeg kunde ikke aflade med et Slags kildrende Gysen at tænke
 paa, at jeg her sad saa ganske alene i den vildeste Ødemærk,
 det eneste levende menneskelige Væsen i maaskee mange Miles
 Omkreds, og at de evige, ublandede Naturkræfter saaledes desto
 stærkere og renere kunde trænge ind paa mig og opfylde mig til den
 forestaaende Daab. Ved det første Daggrø ilede jeg ud i det
 Frie, og hilsende andagtsfuld Solen, der havde sig bag de
 hvide Snetoppe og sendte sine varmende Straaler ned gjennem
 den flamme Morgentaage der endnu hang ved Bjergenes
 Sider. Lidt efter lidt fordeelte denne Taage sig, og en Him-
 mel saa dybblaa, saa reen, saa let, som den kun sees i disse
 Øider, hvælvede sig over den gravstille Dal, medens Soløiet
 skarpt begrændset og stivt saae ned derfra. Jeg gik frem og
 tilbage paa den friske Græsvold, som ingen levende Fod iaar
 havde betraadt før min, og hvis saftfulde Urter, nedtraadte ved
 mine Fodtrin, udsendte en skarp, eiendommelig Duft; jeg efter-
 søgte de svage Forhoininger i Jordsmonnet som skulde være
 Spor af forduins Beboelse; jeg opbyggede i Tanken de gamle
 udstaarne Bjælkehuse igjen og lod frodige Agre belge deruden-
 for; nogle Skridt fra den forfaldne Sæterhytte, hvor jeg havde
 tilbragt Natten, stod jeg paa en anseeligere Forhoining, med
 Bignelse af en firkantet Vold, nu beklædt med høit Græs og
 i det Jndre bevoret med Dværgbirk. Her tænkte jeg mig at
 Capellet kunde have staaet, og at herfra havde Christkirkens
 Klokker lydt for den eensomme Menighed blandt disse øde Fjelde.
 Disse Fjelde, med deres strenge Naturreligion, stod der endnu

lige mægtige og stærke, medens Gudshuset, bygget af Menne-
 skehænder, var forsvundet lige indtil Navnet og Grindringen.
 Det drev mig nu til at bestige en af disse sneedækte Spidser,
 og derfra saae jeg ud over de uhyre Vidder derbag, med Fjeld
 efter Fjeld, med Bræ efter Bræ, for Diet som et Hav i Dyrer,
 pludselig forstenet og iisdækt. Da jeg fra denne Bjergstigning
 igjen var kommen ned i Sæterdalen, var det blevet høi Mid-
 dag. Jeg satte mig til Ro paa den Jordvold, jeg saa gjerue
 vilde ansee for Capellet's Fundament, og søgte nu at ordne og
 og klarne de forskellige Indtryk jeg i Nattens og Dagens Løb
 havde modtaget. Dybt og inderligt følte jeg mig grebet af
 disse Omgivelser, af disse Minder, og mægtigere end nogen-
 sinde opfyldte de mig nu med Forlangendet om at gjenformes
 og gives et nyt, skjönt Udtryk i Poesiens Verden. I ube-
 stemte Omrids dæmrede for mig Elementerne til et Digt, hvori
 mit Sjælelivs særegne Retning, disse vilde Egnes høie Natur
 og dens Betydning, denne Dals Væsen, Skjæbne og Minder,
 Alt dette skulde sammensmeltes til eet eneste stort Billede og
 derigjennem symboliseres. I nogle Tankens Lyn saae jeg alle-
 rede enkelte Detailler af det Heles Form; da bankede mit Hjerte
 høit af Glæde og Stoltthed, mine Kinder brændte, aldrig havde
 jeg følt mig saa nær ved at gribe mit hidtil bestandig flygtende
 Ideal. Med al den Villieanstængelse som mit slappe Væsen
 var istand til at opdrive, med al den Tankemagt, som mit
 svage Hoved kunde anspænde sig til, søgte jeg at fastholde og
 uddanne det gjærende Stof. Men enten det nu var mit efter
 overdrevne Anstængelser udmattede Legeme, der fordrede sin
 Ret, eller Aandsanstængelsen fandt sin Grændse — mine Tan-
 ker omtaagedes lidt efter lidt, jeg tabte Selvstyrelsen af dem,

og de Billeder min Phantasie opkaldte af Udenverdenens Afspæilen i Sjælens Dyb, antog mere og mere Drommeverdenens uafhængige Skikkelser, og gik over til at beherske mig istedetfor jeg dem, indtil jeg ganske sank hen deri, saa jeg troede at opleve hvad jeg drømte. Og hvo siger mig at jeg ikke virkelig har oplevet det? Alt staaer idetmindste saa tydeligt, saa legemligt for min Grindring; hiin Middagsdroms Tilskikkelse har haft og vil have saa afgjorende en Indflydelse paa mit videre Livs Skjæbne og Udvikling, at jeg ikke kan andet, ikke tør andet end betragte den som en Realitet, og antage at fremmede, aandedige, mig endnu uforklarlige Kræfter have her været med at virke til en ligeartet, men bundet Aands Beroligelse og Fred.

Det forekom mig da, at jeg med bibeholden Grindring og Bevidsthed om i hvilken Tid jeg levede og hvad jeg vilde her i Sæterdalen, med Gæt, og uden at jeg forundrede mig derover, befandt mig i det formodede Capel, paa hvis græssegroede Fundament jeg havde nylig sat mig til Hvile, men som nu var gjenreist i sin fulde, oprindelige Stand. Jeg sad paa Altertrinene, og bemærkede tydeligt Capellets tarvelige Indre, de raae Crucifixer og Helgenbilleder paa de nøgne Bjælkevægge, og Bedestolene paa Gulvet. Gjennem den aabenstaaende Hoveddør saae jeg ud i Dalens Baggrund; jeg skjelnede rygende Huse paa Bjergskrænten. Saa begyndte Capellets Klokker at ringe over mit Hoved, og deres Lyd gik skarpt og klingende ud i den klare, tynde Luft; en Sidedør aabnedes, og ud deraf traadte en Præst i katholske Messeskjæder, gik forbi mig opad Altertrinene, saa jeg solte hans Raabe berøre mit Ansigt, og stillede sig foran Alteret. Sam fulgte en lille Chordreng med

et Jernrøgelselkar, som han svingede frem og tilbage, og hvis Røg opfyldte Rummet med en mild Duft. Nu traadte Menigheden ind i Kirken, En efter En, blide Skikkelser i fremmedartet, gammeldags Klædedragt. De korsfede sig Alle ved Indgangen, besprængte sig med Vievand og knælede derpaa ned ved deres Bænke.

Nu læste Præsten en stille Messe, og skønt intet Ord hørtes, var det dog som udgik der fra hans sagte bævende Læber en vidunderlig Forening af Lys og Toner, der opfyldte Rummet med en sød, fredaandende Harmonie, og lagde en rolig Glæde om den knælende Menigheds Ansigter, der bleve alt mildere og mildere eftersom Præstens Bøn steg i Jvrighed, og da han for tredje Gang sank paa Knæ med oprakte Hænder foran Alteret, syntes det mig at Lysharmonien havde udvidet og forklaret Capellet's plumpe, trange Indre til en stor skinnende Hvælving, der faldt sammen med Himlens, og de knælende, forhen dunkle og faste Skikkelser gik lidt efter lidt over til Lethed og Klarhed. En af dem, den Ældste i Forsamlingen, reiste sig nu, skred hen til mig og lagde sin Haand paa mit Hoved. Fra denne Berørelse gjød sig en salig Fornemmelse af uendelig Fred, Ro og Hvile som en glidende Strøm gennem mit hele Væsen, og i det samme troede jeg at høre den Gamles Stemme, sagte som Aftenvindens Susen i Espens Blade, at naae mig i denne Mening: „Den Gensommes Liv er ikke forspildt, naar det hviler i Troen. Tag Lære af os: Her have vi levet og her ere vi døde, Slægter efter Slægter i denne aflukkede, forglemt Dal; vi spurgte ikke om hvad Du kalder Verden, vort Minde lever ikke i den; og dog er vort

Liv færdigt i sig selv og har sin Fuldendelse i den evige Fred. Man derfor ikke vore Skygger frem i forfængelige Skrifter for Verdens fremmede Dine; de ville ikke forstaae os og ikke Dig — hold Dig borte fra Bestræbelser, som ikke ere Dig bestemte; vent rolig og troende i din Gensomhed indtil det Hvilested aabnes, som er Dig beredt blandt os, dine Brødre i Glemfelsen!" Og da disse Ord vare udtalte, eller rettere som Tanker uden Ord, ved en fremmed Magt vare nedlagte i min Sjæl, veeg den Gamle bort fra min Side, og alle de andre klare Skikkelser flod med hans stille hen i Luften som en lys Stjernetaage, indtil ogsaa denne forsvandt og kun det umaadelige Rum omgav mig med sin næsten hørlige Stilhed. — —

— Fra denne Drøm, eller Vision, som jeg gjerne vil kalde den, ledtes jeg uformærkt over i Virkeligheden, idet jeg fandt mig udstrakt paa Kirkevolden, med Ansigtet vendt mod den blaa Himmelhvælving, hvorpaa jeg i de enkelte lyse Sky-stænk endnu troede at see de bortdragende Drømmeskikkelser. Endnu følte jeg mig gjennemtrængt af den Gamles Haandpaa-læggelse, endnu stod hans Formaning levende i mit Hjerte. Jeg sprang op og saae mig om forat gjenkjende mig i Om-givelserne, jeg søgte atter at finde Traaden i de Digt-Combi-nationer, hvori jeg var bleven afbrudt ved Drømmen — men Alt forgjaves, det var mig ikke muligt at forfølge en eneste Tankerække udenfor det Drømtes Betydning, der uafsladelig fremstillede sig for min Sjæl. Var dette Tegnet, jeg havde udfordret af Naturkræfterne her i Dalen, om jeg var kaldet til at blive deres Fortøller i Menneskesprog, og om jeg som saadan kunde skaffe mig Indgang i Menneskenes Verden? Ja, jeg kunde ikke tvivle derpaa, jeg havde faaet Tegnet, jeg havde

erholdt det Svar, jeg begjærte, og det var benægtende, men dog saa trostende. Altsaa før mig var ogsaa Digtekunstens, Skribentkaldets Sphære og Hæder lukket, som al anden, paa menneskeligt Selskab og Anerkjendelse grundet Bedrift; jeg var tilbagevisti til Gensomhedens dybeste Schacht, til et isoleret Livs uvirkeligste Tilstand, hvilken dog ikke længer skulde være unyttig eller ufrugtbringende for det Bestaaende af mit Væsen. Jeg havde jo faaet Haab om, at ogsaa et saadant Liv, med en Organisation som min, kunde faae sin Berettigelse, at det kunde føre til Klarhed og evig Fred, naar det blot formaaede at skaffe sig eet Støttepunkt, een Hvile, den i Troens Skjød. Dette er Spørgsmaalet og heri ligger Sandheden. Hvad er al Jordens Selskab mod Dmgang med det høieste Væsen, med salige Aander, og Den som af inderste Overbeviisning troer, han nyder jo denne Dmgang til alle Tider. Men vil jeg kunne skaffe mig denne Frelsens Betingelse, denne faste Ankergrund, jeg som ofte har hangt mit Andres bedste Kraft ved alle mulige Tvivl og afsmægtige jordiske Ønsker og Bestræbelser, jeg som ikke engang veed hvilken hiin Troe er? Og dog, kan den være anden end hiin simple, martyrstærke, naive Christentroer, der nu med opreist Hoved har gaaet gjennem atten Aarhundreders Bildfarelser og Forhaanelser, hvis brændende Kraft har overvundet Baalets Piinsler, som har ført de første Anachoreter ud i Thebaidens Ørken, og opfyldt deres Gensomhed med den saligste Belyst? O, maatte Troen, som er Naaden, i denne Skikkelse finde mig ogsaa i min Ørken, og lade mig blive en saadan Anachoret! Al, min sværmende Aand er vel endnu langt fra den sikke Ryst, som Naaden ene besøger — men allerede den Rolighed, ja Glæde, hvormed jeg nu betragter

Tilintetgjørelsen af min sidste, kjæreste verdslige Stræben, giver mig Haab. — Disse og lignende Tanker opfyldte mig, paa min Nedvandring fra Sæterdalen til Bygden.

Medens jeg nu siden hiin Visionsdag paa Fjeldet kjæmper for at skaffe mig Indgang i den reddende Troes Mysterier, og skjøndt dette endnu ikke har lykkets mig saaledes, at nogen fuldstændig Beroligelse derved er opnaaet, har jeg dog ikke et Dieblif angret paa, at jeg fulgte det dengang saa tydeligt givne Tegn, og aflod fra mine Forsattersforsøg. Ved Siden af de religiøse Hensyn, om jeg saa tør kalde dem, der have draget mig bort fra denne Retning, har jeg nemlig tillige anstillet nogle mod Hverdagslivet vendte Betragtninger, der synes end mere at bekræfte mit Forsæt og bringe mig nær til den Formodning, at en af de største Goder, jeg som Følge af saadan Beskjæftigelse havde lovet mig, nemlig Medborgeres Anerkjendelse af at jeg paa en værdig Maade udfyldte en Plads i Samfundet, neppe vilde være at paaregne, selv ikke i det Tilfælde at mine Productioner havde virkeligt Værd. Thi hvorlidet jeg end kjender til mit Fædrelands offentlige Liv, til de Drivesfjedre, der sætte dets aandelige Kræfter i Bevægelse, og de Resultater, der vindes af disse, saameget har jeg dog, dels af mit Ophold ved Skolen og Universitetet, dels fra Læsningen af de Bøger og Tidsskrifter, der her hos Præsten vare mig tilgængelige, kunnet abstrahere, at vore litteraire Forhold ere yderst miserable, og at Den, der uden en kraftig fremtrædende Personlighed, uden ydre Mærker af Examina og philologisk Gloselærdom, uden noget vist saakaldet nyttigt Tag, allige-

vel forsøger paa at føre en blot og bar literær Eksistens igjennem, at en Saadan aldrig kan drive det til at erhverve, jeg vil ikke sige en fast borgerlig Stilling eller Understøttelse af Staten, det vilde være alt for meget, nei, ikke engang den almindelige Agtelse og Opmærksomhed i selskabeligt og offentligt Samkvem, som den første den bedste Documentsskriver eller „Forretningsmand“ gjør Fordring paa og erholder. Og her kommer det ikke Sagen ved, om bemeldte Titel- og Examensløse Forfatter i dette Frihedens og Lighedens Land har virkelige Fortjenester af sit Modersmaals fattige Literatur, eller har vist en opmuntringsværdig Stræben efter noget Høiere, end de dagligdagse Trivialiteter — „han er jo ikke Noget“ og sølgelig kan han og Alt hvad ham vedkommer lades upaaagtet, eller naar det kommer høit, bæres med et medynksfuldt Skuldertræk. — Saaledes, og endnu noget værre, vilde min Skjæbne blevet om jeg var fremtraadt for Offentligheden med mine eensomme Drømmerier, selv om disse virkelig havde været af poetisk Gehalt. O, hvor langt bedre er det da ikke at indhylle sig i tredobbelt Dunkelhed, at trække sig tilbage i sin inderste Skal, at søge Fred i den Fred og Hæder, som ikke er af denne Verden! Stille! du aldrig ganske dræbte Slange i mit Indre; siig mig ikke at hiin Verdens Fred og Hæder først erhverves ved Kamp og Gjernens Udvikling i denne; siig mig ikke, at den, der virkelig er en kaldet Sanger, ikke lader sig skræmme fra Banen ved Jammerligheder, som hine ovenfor nævnte; siig mig ikke at hiin saakaldte Vision kun er et sygeligt Indbillednings-Foster af min egen Feighed, et velkomment Paaskud til fra en skarp og stormende Opvækkelse af mine Sjælsøvrer at flygte ind i Dvælmens dørste Havn; siig mig ikke at Hvile

i Troe ikke kan vindes ved Bortkastelsen af al Menneskeverdighed i en hjælpeløs Bøn — jeg hører dig ikke, jeg hører dig ikke, du har for ofte skuffet mig med dine Løfter og Trudaler. Jeg kaster mig ned for den Uhyrliges Alter og beder og trygler om Naadens Gave, om Troens Gave; ja jeg vilde falde ned for et Billede skaaet i Træ, for en Martyrs Knokkel, for en Splint af Christi Kors, og tilbede, naar jeg blot kunde troe derpaa, naar jeg blot der kunde finde den faste, den blinde Troe, hvorved alene kan hviles!

Min gode, stille Præstefamilie skal flytte herfra — Manden har faaet et bedre Kald i en Kjøbstad. Det gjør mig ondt at jeg maa skilles fra dem — de vare altid venlige mod mig og lode mig i usforstyrret Fred gaae min egen Gang, uden at besvære mig med Paatrængenhed eller Formaninger. Præsten har tilbuddt mig at følge med, men jeg kan ikke tænke mig nu at træde ind i nye Omgivelser, og mindst i en Bye. Jeg bliver her; jeg kan vel altid faae nogle Børn at undervise, saa jeg har til mine faa Fornødenheder, rigeligt med hvad jeg har opsparet af min Løn. Saa skaffer jeg mig da ogsaa et mere uafhængigt Liv, hvis jeg tør kalde min Tilværelse saa. Jeg føler mig ganske lykkelig ved at tænke at jeg nu skal blive her i Bygden til min Tid er omme og mit Maal fuldt. —

Saa boer jeg da ikke længer under Tag med andre Mennesker. Her finder jeg nu alt i nogen Tid i min særegne

Gytte, vel ikke langt fra Naboer, men dog adskilt nok fra disse Vonderfolk ved Sjæls- og Legemsaffstand til at jeg kan troe mig en Anachoret fra de gamle Tider her i denne Celle, der skal blive min sidste Bolig oven Jorde. Maatte jeg kun ogsaa finde hine første Eneboeres christelige Hengivenhed, stærke Troe og gudopfyldte Fredssind! Jeg begynder nu at fatte Haab. Jo længere og mere ufravendt jeg lader mit indre Blik trænge ind i de klare Dybder, som hiin Drom aaknede for mig, des fastere føler jeg mig overbevist om at der er den eneste Redning at finde, des tydeligere seer jeg Korsets hellige Tegn at funkse fra den fjerneste Baggrund, med hjerterøde Straaler, der selv i denne Bjernhed undertiden berøre mit syge Sind med forsonende Kraft. Og hvilken Salighed vilde det da ikke blive, at kunne ganske i Nærheden kaste sig ned for dette Kors, at kunne lægge sin brændende Pande mod dets Fod, at kunne ganske lade sig overstrømme af dets Forsoningsvæld og gaae op deri! — Al, men jeg er dog endnu saa langt fra dette Maal! Endnu ofte i de lange Aftener, medens jeg sidder i min Celle hængsunket i saadanne Længselstanter, bliver det pludselig ode inden i mig, mit Dies og mit Dres Sandser vende sig udad for at opfange Omgivelsernes Indtryk, og naar de da kun finde det snevre, tomme Gytterum og Gensomhedens Stilhed, kommer Indbildningskraften dem tilhjælp med gjøglende Phantomer. Fra det sorte tilrogede Spærrelofts Kroge grine mig da haanende, fordreiede Ansigter imøde; Siridsens Piben i Skorstensmuren, Træormens Pikken i Bjælkevæggen, Bindens Susen og Klagen i Træerne udenfor — alle disse uhyggelige Stemmer vore og forene sig i mit Dre til et jamrende, spottende, hylende Chor. Saa træder tilsidst Tvivlens rædsomme Gestalt legem-

liggjort hen for mig, og stirrer mig ind i Sjælen med sine forbildende, vanvidsvækkende Blik; og jeg har en Fornemmelse af at der udhuler sig en Afgrund under mine Fødder, hvori jeg næste Dieblis er i Begreb med at synke. Men mod flige Anfægtelser, hvorfor jeg før saa ofte uden Redning var udsat, har jeg dog nu eet Middel, jeg kan bede, jeg kan søge Samling ved Bennens Hjælp, og deri ligger mit Haab. Dog hvor ere mine egne Kræfter svage i denne Kamp! Hvor saare trænger jeg til et veiledende, et styrkende Ord fra en Sjælehyrdes Mund! Den bortdragne Præst havde maaskee kunnet staae mig bi, men han lod mig gaae min egen Gang i dette som i alt Andet, og jeg var ikke den, der skulde kommet ham imøde med Begjæring om Meddelelse, mindst i religiøse Anliggender, især da denne hele Retning dengang var saa ny i mit Væsen, at jeg havde nok i, for mig selv med Blufærdighed at iagttage dens første Tegn. Han har dog efterladt mig endeel theologiske Skrifter; til dem tyer jeg, naar mine svage Timer komme, men de blive mig døde og kolde; jeg længes efter det levende Ord fra indviede Læber.

Jeg har nu søgt dette levende Ord, hvor det skulde være at finde, i Guds eget Huus, men det var ikke der. En Sommerjondags Morgen sad jeg under Birketræerne udenfor min Hytte; en Natteregn havde forfrisket den længe hede Luft; de endnu vaade Græsstraæe, Blomster og Blade udsendte styrkende Dufte; ved Grantræernes Naale hang endnu de klare Regndraaber og glimrede i Solskinnet, Alt omkring mig aandede stille, andagtsfuld Friskhed. Mit Hjerte var fuldt; mit

Bryst udvidede sig af Kjærlighed og Længsel efter høit udtalt at optage det evige Ord, hvis Udtryk laae stumt i dette Naturs Taareblik. Da drog Kirkeklokkernes Klang gennem Dalen og kaldte dens Beboere til Gudstjenesten. Hvor ofte havde jeg før hørt disse Roster uden at følge dem; det havde været mig imod at stille mig tilskue i Kirken for nysgjerrige Blikke, og hvad der foregik havde hidtil ikke kunnet opbygge mig. Men nu greb denne Klokkelalden mig med forunderlig Magt som en Barndomserindring; jeg maatte følge den og slutte mig til de Skarer af søndagsklædte Dalboere, der fra sine adspredte Gaarde drog ned til Kirken. Hvad om jeg der nu skulde finde det Gudsord af Menneskemund, min Sjæl higede efter? Jeg havde endnu ikke hørt den nye Præst; det var dog muligt at Ordets Magt kunde være ham givet. Med Fortrosthing traadte jeg derfor fra den frie Sommerluft ind i den skumle Kirke, og satte mig affides paa en Bænk uden at lade mig forstyrre i min bløde, forventningsfulde Stemning ved Kirkefolkernes ligeegyldige Larmen omkring mig, eller ved det uharmoniske Skraal, som Klokkeren og efter ham Menigheden opstemte, og som de kalde Psalmesang. Jeg bevarede min Andagt og mit Haab gennem al denne Mislyd, fordi jeg havde Villie dertil, og fordi mit Indre endnu var stemt af den Naturs Harmoni, der udenfor havde omgivet mig. Ellers kunde den bedste Stemning bleven brudt af den uskønnede Maade, hvorpaa Gudstjenesten foregik her. Endelig traadte Præsten paa Prædikestolen, og i de Par Minuters Stillehed før han begyndte at tale, gennemgik jeg hos mig selv hele min Tilstand, og gjorde mit Sind rede til at modtage den nedfaldende Manna. Men allerede efter hans første Bon, som han mekaniskt frem-

plaprede, blev jeg mismodig, og jeg begyndte at frygte for, at her ingen Bederqvæggelsens Kilde vilde flyde for mig. Og eftersom han skred frem i sin Tale sank min Forhaabnings-Interesse mere og mere, blev til Ligegyldighed og gik endelig over til Indignation. Her var intet Spor af Aandsoplostelse, af Sandhed, af Kjærlighed, af Varme, af overbevisende Kraft; vist en meget regelret, men farveløs, af Alleensteder sammensat Afhandling, fremsagt med en flydende Tunge, som for des snarere at komme til Ende med en kjedelig, men nødvendig Forretning. Og dette var de indviede Menneſkeord, jeg saalænge havde stundet til! „D, tænkte jeg, hvilken Dødsſynd har denne falske Præst gjort sig skyldig i! Idetmindste een af hans Tilhørere kom idag i hans Kirke med villigt Hjerte og aabent Sind, beredt paa at modtage hans Ord som Livsſens Skatte, og bygge sin Frelſe derpaa! Og nu har han tvertimod ved sin Tales kolde Aandepuſt bortveiret denne frugtbare, varme Stemning hos Tilhøreren, har givet ham Stene for Brød, har maaskee for længe tilluſket den hos ham ſpirende Troes-blomſt! — Nu ſkal dog denne ſtakkels Menighed uden Hjælp fordummes og forqvæles ved denne uberettigede Lærers Pjæt, ſaalænge han vil blive her, fordi han ved aandløs Pugen har erhvervet ſig et Examensbrev, fordi en verdſlig Autoritets Pennesſtrøg har gjort ham til Præſt, da hans Tour efter Ancienniteten var kommen. Er ikke jeg, ſom har Troens Dünke i mig, ſom dog har en alvorlig, ligende Willie, ſom dog har en Tanke om hvorledes Folket ſkulde bevæges og ſonderknuſes og atter mildt oploſtes ved en chriſtelig Prædikeſ Magt, er ikke ſelv jeg mere berettiget til at indtage denne Plads, end han?“ — Saaledes kom det, at jeg midt

under Præstens monotont hengslidende Ordstrøm greb mig selv i den Tanke: „Der hvor han staaer, skulde du have staaet!“ Og nu udmalede jeg for mig selv hvorledes jeg vilde have talt for min Menighed, og rørt den til Taa-
rer, hvorledes jeg vilde have levet og virket for den, og som dens Præst gjort mig fortjent af Stat og Menneskehed —
fort, denne Verdens Forfængelighed drog endnu engang for fulde Seil ind i mit Bryst, under Religionsivers falske Flag. Gud være takket, det varede dog ikke længe før jeg gjenkjendte min gamle Fiende, selv under denne Forklædning, og da jeg først havde grebet mig selv i Skuffelsen, erkjendte jeg snart at den hele Higen efter at høre Troens Ord af Menneskers Mund, ogsaa kun havde været en sidste Yttring af Driften til Menneskers Selskab, der dog altid vil føre mig ud paa vildsomme Baner, medens den eneste Vej til Frelse for mig nu blot ligger i den eengang anslaaede Retning, gennem Gensomhedens luts-
trende Dræn. — Idmyget gjorde jeg i mit stille Sind Præsten Afbigt for mine hovmodige Tanker og for min Dom over ham. Hvad Skin af Ret havde jeg til at oplaste mig til hans Dom-
mer, end sige til at fordømme ham og dem der have ansat ham, jeg som knapt vilde kunne oplukke min Mund til den simpleste Tale, jeg som ikke i mit hele Liv havde virket til et andet Menneskes timelige eller aandelige Bedste! Idmyget for-
led jeg, efter endt Gudstjeneste, hans Kirke, og vandrede stille tilbage til min Celle, fra nu af meer end nogenstunde henviist til mig selv alene, til min Gensomheds Dyb; men ogsaa der er Guds barmhjertige Naade.

Et Aar har atter sneget sig hen over mit Hoved med sagte Tjed, den ene Time, den ene Dag som den anden. Men trods denne tilsyneladende Gensformighed, har dette Aar dog af to Aarsager været mig et mærkeligt blandt dets mange sporløse Lige. Jeg har i det følt mine legemlige Kræfter at aftage, medens min Aandstilstand har vundet i Klarhed og Roe. Ja, jeg kan ikke tvivle derpaa — jeg har ikke langt igjen af min jordiske Gensomhedsgang. Gud tager Byrden fra mine Skuldre tidligere end jeg havde fortjent. Mit Bryst er angrebet, og mit udtærede Legeme har ingen friske Kræfter at sætte mod Dndet; jeg føler daglig hvorledes den legemlige Tilintetgjørelses Værk langsomt, men sikkert skrider fremad. Det kan ikke vare længe nu; allerede kan jeg neppe udholde nogen Anstrængelse mere; jeg har næsten maattet opgive mine kjære Fjeldvandringer, og dog vil jeg saa gjerne, før jeg døer, endnu en Gang besøge min Visionsdal, som jeg kalder den. Det er den eneste jordiske Bængsel jeg har tilbage; ellers er en stille Fred dragen ind i min Sjæl; jeg har i dette Aar intet Tilbagefald haft af mine forrige usalige Tvivl og Nag; det angster mig næsten at min Rolighed er altfor dyb. Jeg har hørt sige, at de, som døe Hungersdøden i de sidste Timer ere aldeles fri for Smerter, og have en Følelse af Lethed og Klarhed. Skulde dette, anvendt i aandelig Forstand, være Tilfældet med mig? Skulde min Aandsrolighed kun være Tomhed, ja vel Tomhed efter et saa eensomt, uvirksomt Liv? — O nei, mine Aandsforvandre i Sæterdalen have jo sagt mig det, det er Hvile i Troen! Jeg har ikke tænkt, jeg har ikke lidt, jeg har ikke levet forgjæves; daglig er det sunklende Kors rykket mig nærmere, og snart, snart skal jeg trykke det til mine døende Læber.“ —

Herned være da mit Uddrag af Gremiteus Papirer sluttet. Man vil let have bemærket, hvad ogsaa før er sagt, at der paa mange Steder, især mod Slutningen, er skeet store Udeladelser i Manuskriptet, og kun meddeelt hvad der var af særlig Betydning for Fremstillingen af hans Sjælelivs consequente Udviklingsgang. De mellemliggende Blade ere for Størstedelen opfyldte med Natur- og Selvbetrægtninger af lignende Art, som de her meddeelte, og hvis Offentliggjørelse kun vilde berede den almindelige Læser endnu flere Gjentagelser, end han allerede maaskee har fundet. Ved siden at eftersee i hans Bult fandt jeg vel endnu nogle faa Papirer, der bære Vidne om paaabegyndte selvstændige Aandsarbejder, som Udkast til Digte, til en Natursymbolik, og især fra den sidste Tid, Momenter til Prædikener; men disse af ham selv opgivne Forsøg anseer jeg mig ikke berettiget til at publicere, om end enkelte af dem kunde have Værd i mere end blot psykologisk Henseende, da de ikke indeholdtes i den Pakke han selv havde bestemt til mig. De vilde desuden kun virke forstyrrende paa Harmonien i det Totalbillede af den Gensommes Væsen, som hans her meddeelte Optegnelser maa kunne have frembragt hos den tænkende Læser. For en saadan, der har søgt Noget mere i dette tunge Sjælemaleri, end en blot Underholdningslecture, har jeg alene fremsat det, og for en saadan Læser behøver jeg heller ikke at føie nogen videre Commentær til Patientens egne Belsjendelser, han vil deri selv kunne finde Traaden og slutte Anvendelsen. Det staaer nu kun tilbage i faa Ord at berette om Gremiteus sidste Skjæbne.

Af den Afmattelses- eller virkelige Fredstilstand, som hans sidste Dagbogsblad antyder, var det han ved min Ankomst valtes til atter et Dieblis at vende sit Blik mod denne Verdens

Liv og til hvad han der havde forsemt, og maaskee ogsaa til
 hvad han endnu ved min Hjælp i den Skulde kunne udrette.
 Men om saa var, om Livslysten endnu engang ved Berørelse
 med min blussede op hos ham, da betvang han snart denne
 Fristelse, som han kaldte det, eller egentlig, hans nu virkelige
 Livsuformuenhed gjorde sig gjældende. Han flygtede derfor bag
 sin Gensomheds inderste Forskandninger fra den venlige, men
 desværre for silde komme Dpvækker. Havde jeg blot faaet hans
 Optegnelser før han drog bort, saa var den i hans Helbreds-
 forfatning saa farlige Fjeldvandring idetmindste ikke bleven for-
 aarsaget ved min Paatrængenhed. Thi nu, da jeg ved at
 gjennemlæse hans Selvbekjendelse havde faaet hans hele besyn-
 derlige Andre udbredt for mig, maatte jeg rigtignok erkjende
 Umuligheden af at føre denne engang stræbende Aand tilbage
 i Samfundslivet, selv om hans Begemes Svaghed vilde levne
 Tid dertil. Jeg indsaar nu kun altfor vel, at det Eneste jeg
 havde tilbage at gøre for ham, vilde være at lindre hans
 sidste Levedage saameget det stod til mig, og indrette dem saa-
 ledes for ham, som hans Tilbøieligheder og Bane fordrede det.
 Men tungt faldt det mig paa Hjertet at han nu var borte, at
 hans Tilbagekomst var uvis, og at jeg maaskee ikke engang
 vilde faae Anledning til hiin sidste Venstabsstjeneste. Thi jeg
 maatte jo tvivle paa at han i den Svaghedstilstand, hvori
 han efter sin egne Uttringer befandt sig, nu kunde udholde og
 overstaae de Strabadser, der ere forbundne med en saadan Van-
 dring i de vildeste, ubanede Fjelde. — Dog søgte jeg at
 berolige mig igjen ved at erindre, at han jo var vant til saa-
 danne Vandring; han kunde maaskee i hine Uttringers Dieblis
 have troet sin Tilstand farligere end den i Virkeligheden var, og

især holdt jeg mig til den Tanke, at hans i den sidste Tid saa gudhengivne og christelige Sindelag ikke vilde have tilladt ham egenmægtig at sætte sin Ræst af Liv i Bøve, og at han derfor, naar han foretog Bjergstigningen, ogsaa maatte have følt Kræfter til at udholde den. — Saaledes deelt mellem Frygt og Haab tilbragte jeg Aftenen og gennemvsaagede jeg Natten i hans Hytte, hvert Dieblis ventende at see hans boiede, udtærede, mig nu saa kjære Skikkelse træde ind af Døren, eller idetmindste at høre Esterretninger fra ham. Men Morgenens kom, og med den ingen Flygtning, intet Bud; min Uro drev mig nu ned til Præstegaarden, men der havde man heller ikke hørt Noget. Nogle ængstelige Timer gik endnu hen; allerede var Solen paa sin Middagsføide, og endnu ingen Esterretninger. Da kunde jeg ikke udholde det længer; jeg maatte afsted, jeg maatte ham imøde, skjøndt jeg vel vidste, hvor let vi i disse vilde Strækminger kunde omfares. Jeg fik i Hast en Fører, der lovede saavidt muligt at opsoge de Forandragens Spor og vi vare netop i Begreb med at bryde op, da pludselig sjerne Raab høstes fra Næsen. Disse tungt henaandede Raab lod klagende ud over Dalen, som kaldende efter Hjælp, og de kom nærmere og nærmere. Ængstelige ilede vi ad den Kant hvorfra Stemmen lod, og det varede ikke længe før vi i Randen af Skoven fik Die paa den Ende af de Dagen isørveien udsendte Karle. Forgjæves ventede vi at hans Kammerat med Studenten skulde efter ham komme frem bag de skjulende Træer — han var alene, og denne Omstændighed, sammenlagt med hans forvirrede Udseende, uisfærdige Skridt og vinkende Gebærder, forberedte os paa at høre et Ulykkesbudskab. Han bragte det ogsaa. I saa, af Udmattelse ofte afbrudte Ord underrettede han

os om, at han og hans Ledfager efter langvarig og længe for-
 gjæves Omstreifen paa Fjeldet vel endelig ud paa Morgenstun-
 den havde fundet Studenten i en affides, kun lidet besøgt Sæ-
 terdal, men i en saa afmægtig og næsten bevidstløs Forfatning,
 at de hvert Dieblis frygtede han skulde døe mellem Hænderne
 paa dem. Da det for dem nu ikke kunde være Tanke om at
 føre ham med, besluttede de mellem sig, at den ene skulde blive
 tilbage for saa godt han kunde at tilsee den Syge, medens den
 Anden skyndte sig ned til Bygden forat hente Hjælp. — Allisaa
 var der da ingen Tvivl mere — det var skeet, som jeg i disse
 qvalfulde Ventetimer havde befrygtet; min Nærværelse her i
 Dalen, vor Gjenfindelse havde, langt fra at bringe ham
 Livsfrelse, tvertimod fremskyndet hans Undergang — eller laae
 maaskee just deri hans rette, hans eneste Frelse? — vilde
 Forsynet i denne Oplosning af hans Skjæbne lægge ret for
 mine Dine Tomheden og Utilstrækkeligheden af mine jordiske,
 verdslige Bedringsforsøg? — Nødvendigheden af at handle
 absorberede nu for en Stund min Anger og min Sorg. Her
 var ingen Tid at spille, hvis det endnu skulde være muligt
 at bringe ham nogen Lindring, eller idetmindste endnu
 engang see ham ilive. Efter paa Præstegaarden at have an-
 skaffet de nødvendige Redskaber, som en Baare etc., og forsynet
 os med de Lægemidler, som Stedets Hnussapothek kunde tilbyde,
 og som vi kunde skjonne paa (ordentlig Lægehjælp var natur-
 ligviis ikke her at faae medbragt) begav vi os snarest muligt
 paa Veien, Toget bestaaende af Præsten, der ikke vilde lade sig
 afholde fra at følge med, de to Førere og mig. Stille drog
 vor sørgelige Karavane opad Sæterstierne og saa over de uvei-
 somme, myrbløde, steenbesaaede Bidder længer og længer ind

paa Høijfjeldet. Ved saaledes at gjennebvandre de frygtelige Strækninger, som den Gensomnes Fod saa ofte havde betraadt, blev det mig ret klart hvorledes hans svage Legeme ikke paa det Sidste havde kunnet udholde denne selv for en ualmindelig stærk Mand næsten for svære Anstrængelse. Det forundrede mig kun, at han dog var kommen levende frem. Jeg maatte nu opgive alle andre Forhaabninger end den at finde Livsgnisten endnu bevaret i ham saavidt, at jeg kunde modtage hans sidste Blik. Hvor uendelig lang, hvor trist, hvor ængstende var ikke denne Vandring! Jeg syntes jeg sølte hans døende Billie at drage mig til sig fra Søterdalen — min Sjæl vilde følge Raldet og flyve foran paa Tankens Binger, men mojsommelig maatte den dog krybe med mit Legeme fra Steen til Steen, fra Høide til Høide. Endelig, da det leed noget ud paa den lyse Sommernat, naaede vi den af Fjelde paa Fjeldet indesluttede lille Dal, hvor udentvivl hans Dødsfæng nu var redet. Det var hans Visionssdal, bevæget gjensjendte jeg Omgivelserne efter hans egen Beskrivelse. Tæt foran den halvt nedfaldne Søterhytte flammede nu et lille Baal, formodentlig af Bogteren opgjort forat varme den Syge i den her saa iisnende Natteluft. Derved skred vi nu, i ængstelig Forventning; thi der maatte han ligge. En dunkel Skikkelse reiste sig op fra Jlden, og kom os imøde; det var den tilbageblevne Bogter. „Lever han“, hviskede jeg aandeløs, idet jeg krampagtigt greb om Mandens Arm forat holde mig opreist, fordi det afgjørende Dieblis vilde nedtyngge mig. „Endnu“, var det korte Svar. Noget lettet traadte jeg nærmere — der laae han for mig, udstrakt paa et Leie af Mos og Blade, halvt inde i Hytten. Jeg knælede ved hans Side, og tog sagte hans

Haand i min; den var kold og klam. Han laae med lukkede
 Dine, aldeles ubevægelig, kun hans Bryst gik høit. De blus-
 sende Flammer fra Baalet kastede nu og da et falskt Gjen-
 skin af Liv over hans marmorablege Ansigt, hvorpaa allerede Døden
 havde sat sit umiskjendelige Stempel i Trækket om Mun-
 den. Dog var Udtrykket i hans Ansigt ikke smertefuldt,
 tvertimod bar det Præget af en mild, forklaret No. Han laae
 som i en Drom, og lod ikke til at bemærke min Nærværelse;
 jeg kaldte ham kjærligt ved Navn, men han gjorde intet Tegn
 til Svar. Præsten kom nu med sine Medicamenter, og vi
 anvendte de simple Styrkningsmidler, der stod til vor Raadig-
 hed, men uden synlig Virkning. Vi afstode snart fra alle
 videre Forsøg, og bleve i hjælpeløs Afventning af hvad der
 skulde komme, siddende om hans Leie Resten af Natten, hen-
 sjunkne i den tunge Taushed, som Dødens Nærhed altid paa-
 lægger de Omgivende. Først ved Solopgang blev nogen For-
 andring mærkelig hos den Syge. Det var som om Solens
 varme Straaler vilde vække ham til Afsked den sidste Gang, de havde
 jo saa længe været hans eneste Morgenvenner. Hans Aande-
 drag blev lettere, der gjød sig en svag Varme gennem hans Haand,
 som jeg endnu holdt i min, og hans Dine aabnedes langsomt.
 Hans første Blik traf mig; deri laae Gjenkjendelse, Taksigelse,
 Fred; jeg følte hvorledes hans Haand sagte trykkede min. Over
 hans bævende Læber gik endnu intet Ord; længe formaaede
 heller ikke jeg at tale, endelig troer jeg at jeg spurgte ham om
 han ønskede Noget. Jeg lagde mit Ore til hans Læber for at
 opfange det Svar, jeg saae han gjerne vilde frembringe, og da
 fornam jeg det Ord: „Capellet“! — Jeg forstod ham, og gav
 mine Bedjagere et Vink. Vi flyttede ham varsomt hen til den

Jordvold hvor han havde havt sin Vision, og lagde ham her i det høie Græs; hans Hoved hvilede paa min Arm: ved hans Fodder knælede Præsten og bad en Bøn for Døende. Her syntes han at have det saa godt; et Smil gik over hans allerede næsten stive Træk, og endnu en Gang hørte jeg Ord fra hans Læber, det lød som et Aandepust: „Lad mig hvile her!“ Derpaa blev Alt stille og medens den deiligste Morgenklarhed udbredte sig over Dalen og hans Dødssted, gled den Gensommes Sjæl umærkelig over i Glansen af den evige Fred, som engang de salige Skikkelser i hans Drom.

Hans sidste Dnske blev opfyldt. Med nogen Meie overvandt jeg Præstens Skrupler; han indviede den i Capellets Grundvold opkastede Jord; vi begrove ham der, og satte et Kors af Vidier paa Høien. Her, i sin Gensomheds inderste Ring, maatte han hvile, paa det Sted hvor hans Roligheds-
haab var opgaact, og med den umaadelige, øde Fjeldverken omkring sig. Saaledes blev hans Livs Symbol fuldkommet i Døden.

